

PALM OFF FEST

Už máme,
co jsme chtěli?

3. ročník
setkání divadel
střední Evropy

PP

19–28 10 2018
Divadlo pod Palmovkou

PROPADNI PALMOVCE

PP

VISEGRÁDSKÁ
SEZONA

DIVADLO
POD PALMOVKOU

PROGRAM FESTIVALU

19. 10.	18.00 Foyer Divadla pod Palmovkou	VERNISÁŽ PUTOVNÍ VÝSTAVY POLSKÁ DIVADELNÍ AVANTGARDA	Výstava bude přístupná divákům festivalu Palm Off Fest zdarma po celou dobu jeho konání.
	19.00 Velký sál Divadla pod Palmovkou	REVOLUCE	Režie Ene-Liis Semper a Tiit Ojasoo Teater NO99, Tallinn, Estonsko Anglické a české titulky Po skončení představení diskuze s tvůrci
20. 10.	16.30 Galerie ve foyer Divadla pod Palmovkou	VERNISÁŽ VÝSTAVY DIVADELNÍCH PORTRÉTŮ ROMANA DOBEŠE	Výstava bude přístupná divákům festivalu Palm Off Fest zdarma po celou dobu jeho konání.
	17.00–18.30 Studio PALM OFF Divadla pod Palmovkou	UŽ MÁME, CO JSME CHTĚLI?	Veřejná debata, moderuje Veronika Pehe
	19.00 Velký sál Divadla pod Palmovkou	NĚCO ZA NĚCO	Režie Jan Klata Divadlo pod Palmovkou, Praha, Česká republika Anglické titulky Po skončení představení diskuze s tvůrci
21. 10.	12.30–18.00 Velký sál Divadla pod Palmovkou	PACE.V4 – putovní sympozium DRAMplan pro nové milénium	Veřejná konference
	15.00 a 19.30 Studio PALM OFF Divadla pod Palmovkou	PUSŤTE DONNU K MATURITĚ!	Režie F. X. Kalba Studio PALM OFF Divadla pod Palmovkou, Praha, Česká republika Po skončení večerního představení diskuze s tvůrci
22. 10.	16.00–18.00 Studio PALM OFF Divadla pod Palmovkou	PROCES: RUSKÝ STÁT VS. OLEG SENCOV	Režie Askold Kurov Česká republika, Estonsko, Polsko; 2017 Po skončení projekce diskuze s tvůrci
23. 10.	16.00–18.00 Studio PALM OFF Divadla pod Palmovkou	SVĚT PODLE DALIBORKA	Režie Vit Klusák Česká republika, Slovensko, Velká Británie, Dánsko; 2017 Po skončení projekce diskuze s tvůrci
	19.00 Za oponou Velkého sálu Divadla pod Palmovkou	99 SLOV PRO PRÁZDNOTU	Režie Maike Lond Malmberg a Iggy Lond Malmberg, Kanuti Gildi SAAL, Tallinn, Estonsko V anglickém jazyce s českými titulky Po skončení představení diskuze s tvůrci
24. 10.	16.00–18.00 Studio PALM OFF Divadla pod Palmovkou	MILDA	Režie Pavel Křemen Česká republika; 2017 Po skončení projekce diskuze s tvůrci
25. 10.	16.00–18.00 Studio PALM OFF Divadla pod Palmovkou	MRTVÝ NÁROD	Režie Radu Jude Rumunsko; 2017
	19.00 Velký sál Divadla pod Palmovkou	LEDOVÉ DOKTRÍNY: VARIACE NA NACISTICKOU RÉTORIKU	Režie Zoltán Perovics Metanoia Artopédia, Szeged, Maďarsko České titulky Po skončení představení diskuze s tvůrci
26. 10.	16.00–18.00 Studio PALM OFF Divadla pod Palmovkou	ZVÍŘE STÁLE ŽIJE	Režie Mina Mileva a Vesela Kazakova Bulharsko; 2016
27. 10.	19.00 Velký sál Divadla pod Palmovkou	GOŔKI – ALTERNATIVA PRO NĚMECKO?	Režie Oliver Frijić Maxim Gorki Theater, Berlín, Německo České titulky Po skončení představení diskuze s tvůrci
28. 10.	19.00 Velký sál Divadla pod Palmovkou	SPRAVEDLNOST	Režie Michal Zadara Teatr Powszechny im. Zygmunta Hübnera, Vársa, Polsko České titulky Po skončení představení diskuze s tvůrci

DIVADLO POD PALMOVKOU JE DIVADELNÍ SCÉNOU
HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

HLAVNÍM ORGANIZÁTOREM FESTIVALU PALM OFF FEST 2018
JE DIVADLO POD PALMOVKOU, ZENKLOVA 34, 180 36, PRAHA 8.

ZÁŠTITU Hlavního města Prahy nad III. ročníkem projektu
PALM OFF FEST POŘÁDANÝM DIVADLEM POD PALMOVKOU
VE DNECH 19. – 28. ŘÍJNA 2018
PŘEVZAL JAN WOLF, RADNÍ HL. M. PRAHY

PARTNEŘI

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

ORGANIZAČNÍ TÝM:

ŘEDITEL FESTIVALU

Michal Lang

MANAŽERKA FESTIVALU

Ivana Wojtylová

DRAMATURG FESTIVALU

Jan Jiřík

PRODUKCE

Viktorie Schmoranzová & Aneta Nádvorníková

MARKETING

Eliška Nováková

PR

Anežka Berčíková & Eliška Mikovcová

TECHNICKÁ PRODUKCE

Jan Špišek

ČESKÉ TITULKY K PŘEDSTAVENÍM

Kateřina Výtisková (*Revoluce*); Anna Plasová (*99 slov pro prázdnost, Spravedlnost*); Jiří Zeman (*Ledové doktríny: Variace na nacistickou rétoriku*); Barbora Schnelle (*Gorki – Alternativa pro Německo?*)

ANGLICKÉ TITULKY K PŘEDSTAVENÍ NĚCO ZA NĚCO

Julek Neumann

PROGRAMOVÝ BULLETIN

PRO PALM OFF FEST 2018 PŘIPRAVILI:

Redakce: Ladislav Stýblo; texty: Jan Jiřík, Ladislav Stýblo; překlad do angličtiny: Marta Darom, Jana Ďoubalová; grafická úprava a sazba: Martin Ponec; jazyková korektura českého textu: Pavla Březinová. Vydalo Divadlo pod Palmovkou, 2018. Neprodejné.

Vážený divadelní přítel,

náš festival jsme už v okamžiku jeho vzniku v roce 2016 definovali jako středoevropský, jehož základním tématem bude reflexe člověka v našem prostoru. Tuto myšlenku jsme rozvíjeli v následujícím ročníku, který si kladl znepokojivé otázky: jak se daří demokracii v postkomunistických zemích a jaké je současné postavení země Visegrádu v rámci EU? Vývoj na politické scéně nám během uplynulého roku ukázal, že jsme se neptali zbytečně a že jsou to právě tyto otázky, které dominovaly společenskému diskurzu u nás i v zemích našich sousedů.

Letošní ročník uvádíme mottem „Už máme, co jsme chtěli?“. Postupně tak v době, kdy narůstá napětí mezi zeměmi Visegrádu a západní Evropou, profilujeme náš festival jako kulturní událost, živě reflektující společenské a politické dění v tomto prostoru i v zemích, které se podobně jako my vyrovnávají s dědictvím totalitních režimů. Ten někdy racionální a častěji zcela iracionální strach v zemích Visegrádu, který tak zručně ve středoevropském prostoru využívají někteří politici, je přitom naše společná zkušenost. Každá země Visegrádu je v jiné fázi vývoje – ale jaksi stejným směrem. A právě proto je důležité tyhle věci sdílet s kolegy z evropských zemí. Společně o nich přemýšlet. Dělat o tom divadlo...

Palm Off Fest 2018 se zároveň nese ve znamení „osmičkových výročí“ českých a československých dějin a těch se také – někdy v dosti nečekaných souvislostech – dotýkají i témata některých festivalových představení. Zvláště zajímavá je v tomto smyslu *Spravedlnost* polského divadla Teatr Powszechny z Varšavy. Inscenace totiž zpracovává málo známou podobu celosvětové bouřlivého roku 1968. V Polsku podobně jako v mnoha zemích Evropy tehdy začala studentská revolta, za jejíž viníky však byli režimem nesmyslně označeni Židé. Situace vyústila v nenávistnou antisemitskou kampaň, následkem které bylo nuceno Polsko opustit na 12 000 Židů... Obecným tématem revoluce a velkých společenských změn v evropských dějinách se zabývá i výjimečná a mezinárodní kritikou oslavovaná inscenace *Revoluce* estonského divadla NO99. Podobně se tématem velkých společenských změn a „kreativního pojetí pravdy“ zabývá také inscenace *Gorki – Alternativa pro Německo?* chorvatského režiséra Olivera Frliće proslulého divadelní nemilosrdností. Za pozornost jistě stojí také inscenace *99 slov pro prázdnotu* z tallinského kulturního centra Kanuti Gildi SAAL pokoušející se ochraňovat tzv. evropské hodnoty, kterými se dnes leckdo zaštiťuje, aniž by dokázal přesvědčivě formulovat, jaké hodnoty to vlastně jsou, nebo inscenace *Ledové doktríny: Variace na nacistickou rétoriku* maďarského divadla Metanoia Artopédia zkoumající mj. možnosti slova i nebezpečí hroziící z jeho zneužívání. Divadlo pod Palmovkou pak do festivalového programu přispěje inscenací režiséra Jana Klaty *Něco za něco*, která se dotýká tématu zneužití moci, a *Pusťte Donnu k maturitě!*, jež si bere za námět česká devadesátá léta, kdy bylo možné snad skutečně všechno. Kromě divadelních inscenací náš festival nabídne také projekci dokumentárních filmů mapujících postkomunistický životní prostor, dvě pozoruhodné výstavy a dvě veřejné debaty věnované společenským otázkám, kultuře a divadlu.

Vážený divadelní přítel, jsem velmi rád, že se festivalu Palm Off Fest daří představovat českému publiku to nejzajímavější ze středoevropského divadla a přispívat tak k diskuzi o smyslu, podobách, možnostech a poslání moderního divadla i umění, ale také o stavu světa, ve kterém žijeme. Přeji mnoho inspirativních zážitků!

Michal Lang

ředitel festivalu Palm Off Fest a Divadla pod Palmovkou

Milí návštěvníci třetího ročníku festivalu Palm Off Fest,

je mi ctí, že se na letošním ročníku podílejí také estonské inscenace. Současné divadlo má totiž bezesporu velmi podstatnou roli v moderní společnosti. Lidé dnes nenavštěvují divadla jen proto, že touží zažít nečekané situace a prožívat emoce, ale také proto, že chtějí pochopit provokativní dění v současné společnosti.

Dne 24. února tohoto roku uplynulo sto let od vyhlášení Estonska jakožto nezávislé demokratické republiky. Jde nepochybně o jeden z nejdůležitějších a největších milníků v estonské historii s ohromným významem pro budoucnost naší země. Česká republika slaví stejný historický milník o několik měsíců později, v říjnu. Vidět živou kulturní výměnu mezi našimi státy právě v době stoletého trvání jejich samostatnosti je úžasné. Náš národ přichází blíže k vašemu a vzájemně se můžeme poučit, jak se naše země během století vyvíjely. V našich běžných životech dnes můžeme užívat základních svobod a hodnot, na kterých jsou založeny naše státy. Během představení pak můžeme zažít různé neobvyklé situace a zjišťovat, jak na ně reagují jednotlivé části společnosti.

Nabídka inscenací z různých zemí, které festival nabízí, je velmi působivá. Pořadatelé museli podstoupit spoustu hledání a vynaložit mnoho práce, aby festival dosáhl takto vysokého standardu. Chtěla bych jim vyjádřit svou vděčnost, stejně jako všem účastníkům a divákům. Přeji, aby vybrané estonské inscenace divadla Teatr NO99 a Kanuti Gildi SAAL splnily očekávání.

Dovolte mi, abych popřála pořadatelům úspěšný festival nejen pro letošní ročník, ale také do budoucna! A dovolte mi také, abych popřála všem hostům příjemné a inspirativní zážitky!

Eva-Maria Liimets

velvyslankyně Estonské republiky v České republice

Vážený příznivci divadla,

jsem velmi rád, že si mezinárodní divadelní festival Palm Off Fest zaměřený zejména na kulturní dění ve střední Evropě vydobyl u diváků i odborníků dobré jméno. Jeho program je opět plný zajímavých inscenací, diskuzí, výstav, a především setkání s osobnostmi různých národností, názorů a zkušeností. Těší mne, že jsem jako pražský radní pro kulturu mohl tuto pozoruhodnou kulturní událost s mezinárodním přesahem podpořit.

Praha byla vždy místem, kde se setkávaly a prolínaly nejrůznější kulturní vlivy. Není jistě náhoda, že její vliv, význam, prosperita i kulturní úroveň byla nejvyšší v dobách, kdy byla otevřena zahraničním inspiracím a vlivům. Dodnes to je možné obdivovat při prohlídkách památek, které velmi často vznikaly právě v obdobích kulturní otevřenosti. A naopak když se Praha pod vlivem různých okolností uzavřela pouze do sebe, docházelo prakticky pokaždé k jejímu úpadku, a to nejen kulturnímu. I tyto stopy můžeme bohužel dodnes v našem hlavním městě vidět.

Minulé dva ročníky festivalu Palm Off Fest přivezly do Prahy pozoruhodné inscenace, které se dotýkaly ožehavých otázek dneška. Představení doplněná diskuzemi přinášela zprávu o stavu demokracie ve středoevropském prostoru, který bohužel není příliš radostný, není ale ani úplně beznadějný. Alespoň prozatím. Ostatně je to pouze na nás. V letošním roce bude festival pokračovat pod provokativní otázkou „Už máme, co jsme chtěli?“, která zastřešuje nejen ústřední téma všech představení. Dosáhli jsme toho, po čem jsme po pádu komunistických totalit ve střední Evropě toužili? Byla naše cesta úspěšná? Kam nás vlastně dovedla? Jak jsou na tom naši blízcí i vzdálenější sousedé?

Prostřednictvím festivalu Palm Off Fest se daří navazovat přirozený kontakt se zeměmi nám kulturně i historicky nejbližšími – se státy visegrádské čtyřky, ale i dalšími našimi sousedy a zeměmi s totalitní minulostí. Střední Evropa totiž není jen geografický nebo historický pojem, je živým a inspirativním prostorem sdílejícím podobné hodnoty, řešícím podobná témata, traumata a majícím podobné naděje a tužby. Díky pražskému Divadlu pod Palmovkou a festivalu Palm Off Fest se daří objevovat mnohé z toho, co nás spojuje napříč státy a kulturami.

Přeji tomuto ojedinelému projektu mnoho spokojených diváků!

Jan Wolf

radní hl. m. Prahy

Vážené divačky, vážení diváci,

rád bych Vás pozval na dvě polské součásti festivalu Palm Off Fest: inscenaci *Spravedlnost*, která zkoumá trauma, jež Polsku způsobila antisemitská kampaň roku 1968, spuštěná režimem v rámci nelibostného vnitrostraničského boje, a také výstavu, která nás zavede do světa polské divadelní avantgardy před zlomovým rokem 1918 a po něm.

Festival Palm Off Fest patří mezi ty projekty, které se pražské publikum snaží upozornit právě na prostor „mezi Berlínem a Moskvou“, jemuž v Polsku říkáme středovýchodní Evropa a který se v roce 1918 na dvě desetiletí poprvé v moderní době výrazněji objevil na mapě. Každý takový pokus připomínající, že i daleko od mocenských center dávného a dnešního světa mohou být formulovány pronikavé pohledy na velké otázky současnosti, stojí za podporu. Každý pokus dát hlas tvůrcům ze společností, které v evropském prostoru hlas dlouho neměly, a i dnes je na ně občas pohlíženo skrz prsty, je záslužná činnost.

Festival Palm Off Fest se od začátku profiluje jako angažovaný a aktivní účastník společenské a politické debaty. I toto je potřeba přivítat – čím by bylo umění, které se nepokouší (slovy Czesława Miłosze) „zachraňovat lidi a národy“. Je ovšem potřeba, abychom u toho nevyměnili autentické umělecké hledání za levnou skandalizaci a politikaření. Především však je třeba se vyhýbat nebezpečí, které naši dobu poznámenává asi nejvíce: neschopnosti komunikovat skrze názorové příkopy a nahrazování dialogu monology v rámci vlastní „bublíny“. Tento postoj pak vede ke společnosti znesvářených kmenů, přesvědčených o vlastním monopolu na pravdu, které pro sebe navzájem nemají nic než pohrdání či nenávisť.

Festivalu Palm Off Fest a nám všem ve střední Evropě, kteří máme nyní už tři desetiletí výjimečnou šanci budovat náš region „tak, jak chceme“, tuto schopnost autentického dialogu ze srdce přeji.

Maciej Ruczaj

ředitel Polského institutu v Praze

UŽ MÁME, CO JSME CHTĚLI?

Další ročník libeňského setkání divadel střední Evropy Palm Off Fest se stal skutečností! Od roku 2016, kdy tento festival vznikl, se snažíme do Divadla pod Palmovkou přivážet nejvýraznější činoherní inscenace z našeho bezprostředního sousedství. Letos poprvé rozšiřujeme visegrádský fokus o další země střední Evropy. Mám radost, že po patnáctileté pauze se českému publiku může představit současné estonské divadlo. A to hned dvakrát – festival zahajuje inscenace *Revoluce* jednoho z nejuznávanějších a nejdiskutovanějších estonských divadel Teater NO99; v úterý 23. 10. následuje další tallinská inscenace *99 slov pro prázdnotu*, jež vznikla v koprodukcii estonského uměleckého centra Kanuti Gildi SAAL a švédských divadelníků. Středoevropský záběr našeho festivalu jsme letos rozšířili i směrem na západ. V závěru festivalového maratonu zveme na inscenaci berlínského divadla Maxim Gorki Theater, kde pod názvem *Gorki – Alternativa pro Německo?* vytvořil jednu ze svých posledních inscenací bosensko-chorvatský režisér Oliver Frlić. S jeho tvorbou se návštěvníci festivalu Palm Off Fest mohli seznámit již v loňském roce: pražské hostování Frlićova *Prokletí* z varšavského divadla Teatr Powszechny vyvolalo značný ohlas u laické veřejnosti i divadelních kritiků, kteří ho v Divadelních novinách označili za Sukces měsíce či za nejlepší zahraniční inscenaci uvedenou u nás v roce 2017 (Ceny divadelní kritiky časopisu Svět a divadlo). Na letošním festivalovém programu se dále opět objeví inscenace z Maďarska a Polska.

Palm Off Fest se profiluje nejen teritoriálně, ale také dramaturgicky. V loňském ročníku se tématem festivalu stal stav demokracie ve visegrádských zemích. Tomuto tématu se věnovala nejen samotná festivalová představení, jež se uměleckým jazykem vyjadřovala k problematice omezování lidské svobody, uprchlické krize či totalitních režimů, ale také hojně navštěvované diskuze s tvůrci a odborníky.

I v tomto roce přicházíme s tematickým rámcem. Stalo se jím motto „Už máme, co jsme chtěli?“. V roce „osmičkových“ výročí se chceme ohlédnout zpět a položit si otázku, kam jsme se po století dramatických společenských, politických a kulturních změn dostali. Tento dotaz nám pomohou do značné míry zodpovědět festivalová představení. Tvůrci současné středoevropské činohry

se nezdá obracet do minulosti, aby díky ní pochopili naši přítomnost. Vedle samotných inscenací bude tato otázka provázet také další program našeho festivalu. Ať již je to speciální debata pod stejnojmenným názvem (20. 10. od 17.00 hodin ve Studiu PALM OFF Divadla pod Palmovkou), visegrádská konference Dramplan pro nové tisíciletí, která se v rámci festivalu uskuteční ve spolupráci s Institutem umění – Divadelním ústavem (21. 10. 12.30–18.00 hodin ve Velkém sále Divadla pod Palmovkou), anebo diskuze s tvůrci po každém festivalovém představení. A to jsem ještě nezmínil pětidenní sekci dokumentárních filmů, jež bude probíhat ve Studiu PALM OFF a kterou opět doprovodí diskuze s tvůrci a dalšími hosty. Jsem rád, že na této programové části můžeme znovu spolupracovat s KineDokem!

Kontakt se špičkami evropské činohry se v Divadle pod Palmovkou ale neomezuje pouze na dobu trvání festivalu. Od minulé sezony začal ředitel a umělecký šéf Michal Lang zvat k pohostinským režii zahraniční tvůrce. Tím prvním byl Jan Klata, jehož inscenace *Nepřítel lidu* z krakovského divadla Stary Teatr hostovala na prvním ročníku festivalu Palm Off Fest. Jan Klata připravil v Divadle pod Palmovkou *Něco za něco* (na programu festivalu je 20. 10.). Inscenace dalších režisérů, kteří se festivalu zúčastnili, se budou v libeňském divadle objevovat v příštích sezonách. I tuto programovou linii Divadla pod Palmovkou lze považovat za pokračování (či rozvíjení) festivalu Palm Off Fest, jež z logiky věci může navštívit několik desítek, maximálně několik stovek diváků. Díky inscenacím, které v Libni připraví zahraniční tvůrci, může být české publikum v kontaktu s progresivní středoevropskou činohrou během celé divadelní sezony.

Palm Off Fest nese v podtitulu označení setkání divadel střední Evropy. Slovo setkání je pro nás velmi důležité. Choeme se setkat s našimi nejbližšími sousedy a ve společném dialogu se zaměřit na současné otázky, ale i problémy naší Evropy. Těší mě, že o toto setkání máte zájem i vy, festivaloví diváci.

Jan Jiřík
dramaturg festivalu

OSTROV. PALMA. TROSEČNÍKŮV SEN

Divadelní festivaly. Objevují se, mizejí, z malých se stávají velké, z undergroundových tradiční, z okrajových masově vyhledávané. Některé tradiční po čase nacházejí novou energii a hlubší spiritualitu a jiné končí jako unavení mastodonti před vyhynutím (zhusta dopovani umělou výživou, aby vydrželi alespoň další sezonu). Nekonečný kruh. S nadsázkou lze říct, že pro ně platí také bizarní pravidla z temných dob, kdy se divocí divadelní myslitelé snažili popsat tu nejlepší a nejdokonalejší divadelní formu. Vymysleli tehdy trojedinost, které se můžeme v současnosti leda smát, i když se určitě najde pár zpátečnických expertů, co se jí zuby nehty drží – jednotu místa, děje a času. Tento koncept i přes svoji absurditu vskutku sedí coby podstata snad každého festivalu. Konkrétní akci si není problém spojit s městem konání, ročním obdobím i povědomím, co se na jevištích, popřípadě ulicích zhruba odehrává. Málokteré festivaly už ale vynikají jinou vzácnou (skutečnou) kvalitou. Tématem. Sestavit promyšlenou festivalovou dramaturgii klenoucí program jako jeden myšlenkový celek s přihlédnutím k problémům, na které tvůrci reagují, či k prostředí, v němž tvoří, není zkrátka tak obvyklé a samozřejmě jednoduché. Připomeňme například olomouckou Divadelní Floru či slovenskou Divadelní Nitru. Dramaturgie obou akcí podřizuje orchestraci programu nějakému aktuálnímu tématu. Vpravo nedávno se k nim připojil festival měřítkem o něco menší, přesto rovnocenný.

Palm Off Fest se svým názvem hlásí k pražské lokalitě i divadlu, s nímž je provázán. Že nepatří zrovna k monstrózním, neznamená, že by to mělo mít přímý vliv na jeho naléhavý i angažovaný akcent. Vytváří názorovou platformu vycházející z podstatného detailu, že se „věci“ v Evropě odehrávají stejně jak v kulturním, tak politickém prostoru. Podle mého názoru se jedná o velmi blízce provázané jevy, které se nedají oddělovat. Někteří se o to pokouší a výsledek je pochybná směsice pokryteckého estétství a komické hry na „vysoké umění“ přezíravě přehlížející akutní sociální i jiné potíže (a že jich není málo). Zároveň tím nemíním, že by inscenace pozvané na Palm Off Fest kromě provokativních myšlenek postrádaly také sexy outfit, právě naopak. Intelektuální hloubku programových headlinů loňského nebo prvního ročníku, kupříkladu inscenace Jana Klaty či Olivera Frljiće, totiž kromě znepoko-

živých studií současnosti doprovázel černý humor i divoké režijní nápady. Že práce zmíněných tvůrců rezonuje, dokládá například bizarní hysterie, která se posledního půl roku strhla kolem Frljićových inscenací napříč středoevropskými zeměmi nebo převážně vřelé (i mezinárodní) přijetí Shakespearova *Něco za něco*, které Klaty režíroval přímo v Divadle pod Palmovkou. Právě pohostinské režie zahraničních tvůrců jsou další neopakovatelnou přidanou hodnotou. Po Klatovi bude s místním souborem spolupracovat také maďarský režisér Vilmos Vajdai, jehož úsměvná hříčka *Nejsme barbaři!* spolu s Frljićovým *Prokletím* vévodila loňskému zahraničnímu programu. Palm Off Fest svou existencí upomíná ještě na další český unikát. Podobná angažmá režisérů mimo domácí kontext (tedy ze zahraničí) by se měla odehrávat v gesci Národního divadla, protože k tomu má nejadekvátnější prostředky. Přesto je nestaví do čela svých zájmů. Všechno elitní tak u nás musí zřejmě začínat „odspodu“ mimo jakoukoliv institucionalizovanou jistotu s minimem prostředků, tam, kde vyvěrá punk a skutečná potřeba divadlem formulovat názor na realitu. Nekonečný kruh.

Festivalu Palm Off Fest se to povedlo za dvě sezony. Máme, co jsme chtěli. Festival s identitou, který na všechny otázky sice (díky bohu) nenachází snadná řešení, ale zřejmě dokáže odpovědět, proč jsme poslední léta tak neklidní a skeptičtí. V rámci jeho průběhu si navíc není problém po pořádné dávce kolektivní skepse taky řádně zašpásovat. Je to přece pořád festival!

Martin Macháček
divadelní publicista

Z RECENZÍ A ZPRÁV O PŘEDCHOZÍCH ROČNÍCÍCH

RECENZE: „Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

„Do Prahy zavítají evropské divadelní ikony – polští režiséři Krystian Lupa a Jan Klata – a představí se i nejlepší česká inscenace roku. Palm Off Festové programové nabídce dominují představení renomovaných souborů z Polska – právě divadlo našich severních sousedů je v posledních letech právem řazeno mezi nejprogresivnější evropské divadelní kultury. Teatr Polski představí pod Palmovkou inscenaci *Prezidentky* v režii proslulého Krystiana Lupy, zakladatele „nové polské divadelní vlny“, držitele četných prestižních ocenění – Evropské divadelní ceny za přínos divadelnímu umění, nejvýznamnějšího polského státního vyznamenání v oblasti umění Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski, francouzského Řádu umění a literatury a mnoha dalších. Do evropské divadelní špičky patří i představitel střední generace polských režisérů Jan Klata, který vstoupil do profesního života po roce 2000 a hned na sebe upozornil jako nekonvenční a kontroverzní komentátor veřejného dění doma i v zahraničí. Platí to i pro jeho nastudování Ibsenova *Nepřítele lidu*, kterého přiveze do Prahy Narodowy Stary Teatr v Krakově, kde je ředitelem. Jan Klata je laureátem nejvýznamnějšího divadelního ocenění pro režiséry v Polsku – Ceny Konrada Swinarského či Ceny ministra kultury a národního dědictví Polské republiky.“

Kulturninovinky.cz (9. 5. 2016)

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

Divadelní noviny (6. 6. 2016)

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

Divadelní noviny (6. 6. 2016)

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

Divadelní noviny (6. 6. 2016)

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

Divadelní noviny (6. 6. 2016)

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

„Každopádně slib produkce festivalu, že přiveze ‚to nejlepší z divadelní Evropy‘, lze díky polským představením považovat za splněný. Na českou divadelní scénu přibyl další ambiciózní festival, ostatně již za svůj první ročník oceněný platformou EFFE (Europe For Festivals / Festivals For Europe).“

Ondřej Škrabal, A2 (8. 11. 2017)

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

„Inscenace, jež rozvíruje společenské a politické hladiny Polska a o níž píše celá Evropa, navštívila ještě coby aktuální a živé dílo Prahu! Český divák tak měl výjimečnou příležitost učit si na ni názor, aniž by se spoléhal na zahraniční ohlasy či musel jet do ciziny. Divadlo pod Palmovkou bylo plné, zaplněná a dlouhá byla i diskuse po představení, již se zúčastnili všichni v inscenaci vystupující polští herci, ředitel divadla a dramaturg. Mluvílo se jak o inscenaci, tak – především – o cenzuře, o občanských postojích, o politice. Takový zájem, vášnivé ohlasy a veřejné debaty jsme v divadlech naposledy zažili snad jen kdysi v listopadu 1989.“

Divadelní noviny o festivalovém představení *Prokletí*, jež získalo titul Sukces měsíce (14. 11. 2017)

RECENZE: „Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

Divadelní noviny (6. 6. 2016)

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

Divadelní noviny (6. 6. 2016)

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

Divadelní noviny (6. 6. 2016)

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

Divadelní noviny (6. 6. 2016)

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

Divadelní noviny (6. 6. 2016)

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

„Po zhlédnutí nedělní inscenace se pobouřené reakce polských ministrů, předsedy strany PiS a katolické církve jeví ještě absurdněji. Představení pouze tvrdě, ale také zábavně i sebeironicky pojmenovává aktuální polské frustrace.“

Marie Reslová o festivalovém představení *Prokletí*, Hospodářské noviny (24. 10. 2017)

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

„Během 11 dní navštívilo vyprodaná představení v rámci festivalu 1253 diváků. Možnost zůstat na diskuze využila velká část návštěvníků a mohli se tak stát svědky debat tvůrců s osobnostmi, které mají k politickým, společenským i náboženským tématům co říct. Nejživější se stala debata po polském představení *Prokletí*, které se zúčastnil nejen celý soubor, ale také dramaturg představení Goran Injac, ředitelé divadla Teatr Powszechny Paweł Łysak a Paweł Sztarbowski a politologové Jiří Pehe a Milan Znoj. Samotné představení se podle očekávání stalo highlightem celého festivalu a mezi českou odbornou i laickou veřejností vzbudilo na české poměry nevídaně barvitou diskuzi.“

Divadlo.cz (14. 12. 2017)

RECENZE: „Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

Divadelní noviny (6. 6. 2016)

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

Divadelní noviny (6. 6. 2016)

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

Divadelní noviny (6. 6. 2016)

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

Divadelní noviny (6. 6. 2016)

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

Divadelní noviny (6. 6. 2016)

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

„Při reflexích Frlijičova *Prokletí* se obvykle donekonečna řeší, ‚jestli se to smí‘. Popis všemožných provokací, které se na jevišti odehrávají, už byl mnohokrát proveden v recenzích polských i českých. Nebudeme jím tedy ztráceti čas. Ale nebudeme ztráceti čas ani otázkou, ‚jestli se to smí‘. Samozřejmě že se to smí! Evropské divadlo bylo od svých řeckých počátků divadlem TAKÉ politickým. Aristofanés si dělal drsnou švandu ze všeho a ze všech, ze živých i mrtvých. V tomto ohledu se moderní evropská civilizace přes veliké historické a kulturní oblouky vrátila ke svým řeckým kořenům. Právo dělati si drsnou švandu ze živých i mrtvých je jedním ze základních prvků naší kultury. Není důvodu, proč by pan Wojtyła a pan Kaczyński měli být vyňati. Naopak, je výsostný důvod dělati si drsnou švandu právě z nich, kdyžtě se ten druhý snaží proměnit Polsko v zemi autoritářskou a kdyžtě si přitom toho prvního, mrtvého muže velikého i velice rozporuplného bere do huby. Čím více se snaží, tím více si zaslouží *Prokletí*.“

Martin C. Putna, Divadelní noviny (17. 11. 2017)

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

Divadelní noviny (6. 6. 2016)

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

Divadelní noviny (6. 6. 2016)

RECENZE: „Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

Divadelní noviny (6. 6. 2016)

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

Divadelní noviny (6. 6. 2016)

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

Divadelní noviny (6. 6. 2016)

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

Divadelní noviny (6. 6. 2016)

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

Divadelní noviny (6. 6. 2016)

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

„Těší mne, že se nám, myslím, povedlo posunout letošní ročník o krok dále. Navíc se zúčastněným divadlům u nás moc líbilo. Mám zprávy, že například v Polsku se o našem festivalu mluví velmi pozitivně. Palm Off Fest tak pomáhá šířit dobré jméno českého divadla v zahraničí a z toho máme velkou radost,‘ říká ředitel festivalu a Divadla pod Palmovkou Michal Lang v tiskové zprávě. Festival se dočkal také mnoha pozitivních ohlasů v médiích. Divadelní noviny jej například označily za sukces měsíce.“

EuroZprávy.oz (12. 12. 2017)

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

„Vnímat *Prokletí*, aniž bychom nevzali v potaz jeho polský kontext, nemá dost dobře smysl. Frlijičova inscenace je na polské realie jednoznačně zaměřená, má sloužit k ‚vymítání problémů‘ tamní společnosti. Jde tedy o politické divadlo, u něhož, zdá se mi, mimoumělecká složka hraje stejně důležitou roli jako složka umělecká. Jako prostředek k tomuto ‚vymítání‘ slouží provokace. Provokace tu je zcela záměrná, má vyvolat reakci druhé strany (...). Třeba režisérovi přiznat, že je ve svém provokování důsledný, jde nadoraz: přeci jen když vás začne herec očuchávat jako bojový pes a zblízka na vás řvát; anebo když strčí své přirození do otvoru ve fotografii a různě si s ním hraje, chladným vás to nenechá. Je nejen důsledný, ale (nejednou) i (esteticky) sugestivní – viz závěrečný obraz s postupným zhasínáním žárovek, které skládají polskou orlici.“

Martin Švejda, NaDivadlo (23. 10. 2017)

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

„Dobrá hra, ale ne tak dobrá hra“

Divadelní noviny (6. 6. 2016)

TEATER NO99

REVOLUCE

Pátek 19. 10. 2018 od 19.00
Velký sál Divadla pod Palmovkou

Teater NO99
Tallinn, Estonsko

Žijeme lépe než kdykoliv předtím, ale situace je přesto nesnesitelná.

Režie a scénografie: Ene-Liis Semper a Tiit Ojasoo
Hudba: Jakob Juhkam

Premiéra 16. 9. 2017
Délka představení 120 minut bez přestávky
Anglické a české titulky

Po skončení představení diskuze s tvůrci

Autorská inscenace *Revoluce* tallinnského divadla Teater NO99, držitele prestižního evropského ocenění Cena divadelní reality (2017) a vítěze posledního ročníku Pražského Quadriennale (2015), zkoumá jeden z nejpozoruhodnějších konceptů lidské civilizace – revoluci a její politickou, estetickou, intelektuální a emocionální podstatu.

Před námi dnes leží nepřekonatelná propast a my nemáme nic, co by nám ji pomohlo překonat. Nicota našich duší, pustina našich životů, prázdnota našeho bytí. Jediné nástroje, které používáme, jsou pravda, demokracie, nabručené tweety a malé nedělní výtržnosti.

*You say you want a revolution
Well, you know
We all want to change the world*
(The Beatles)

TEATER NO99

Teater NO99 sídlí v estonském hlavním městě Tallinnu a disponuje devítičlenným hereckým souborem, v jehož centru stojí od jeho počátků umělečtí vedoucí Tiit Ojasoo a Ene-Liis Semper. Teater NO99 je víc než divadlem v obvyklém slova smyslu. V textu uveřejněném na webových stránkách souboru se uvádí: „Teater NO99 je sériovým dílem současného umění. U jeho vzniku stála myšlenka, že by čas života uměleckých děl měl být s přihlédnutím k jejich podstatě a s vědomím jeho konečnosti vlastně měřen pozpátku. To posloužilo jako podnět pro Tiita Ojasoo a Ene-Liis Semper a vedlo ke vzniku divadla, ve kterém bude uvedeno pouze 99 inscenací a které se tak vlastně pohybuje jakoby v protisměru času – od 99 až k nule, tedy od vyvrcholení a výsledku až k neexistenci a zapomnění.“ Mělo tak dojít ke zdůraznění přirozeně pomíjivé povahy divadla a jeho časové determinace – a tím také k posílení těch složek, které jsou divadlu vlastní: akcentaci divadla jako neopakovatelné a vždy originální situace odehrávající se pouze „tady a teď“. Podle vůdčích osobností NO99 jde o způsob, jak udržet divadelní skupinu neustále v pohybu kupředu a jak vytvořit tvůrčí prostor, ve kterém by se zabránilo rutině. Jak je dále uvedeno na webových stránkách divadla: „Divadlo nemůže být umístěno na zaprášených a zavlhých policích muzea. Divadlo je riskantní událostí. Každá scénická produkce je proto v divadle Teater NO99 vždy realizována s takovou pečlivostí a s takovými pocity, jako by mělo jít o představení poslední. V kolektivní

koncentraci naší práce je proto vždy obsažena energie a krása závěrečné bitvy, kterou svádí herci, režiséři, umělci a technici.“ Teater NO99 bylo založeno v roce 2005 a během let dosáhlo značného úspěchu na nejprestižnějších evropských festivalech – v Estonsku, Litvě, Lotyšsku, Německu, Polsku, Belgii, Chorvatsku, Velké Británii, ve Francii, Itálii, Rusku, ve Švýcarsku a Finsku. I když je v Teateru NO99 kladen velký důraz na všechny složky divadelního umění, v centru všeho zde stojí herci, kteří jsou skutečně aktivními a nepostradatelnými spoluautory každé produkce. Právě nebývalá rozvinutá společná práce a intenzivní spolupráce herců a dalších divadelních složek vzbudila značnou pozornost, a to i v mezinárodním měřítku. Teater NO99 je zároveň platformou pro různé druhy umění, jako je např. společenské simulacrum (simulovaný nebo falešný obraz reality) mající přesah do celé společnosti. Tímto způsobem vznikla v roce 2010 performance Sjedenocené Estonsko, jež simulovala vznik a volební kampaň fiktivního politického hnutí. Toto dílo získalo hlavní ocenění posledního ročníku mezinárodní výstavy scénografie a divadelního prostoru Pražské Quadriennale 2015. Na webových stránkách divadla jsou tvorba a cíle této pozoruhodné divadelní skupiny charakterizovány takto: „Díla Teateru NO99 bývají spojována s tím, co je mylně považováno za společenskou angažovanost, ale ve skutečnosti jde primárně o poetickou energii, která je hlavním kritériem projektů zabývajících se otázkami současného světa. (...) Teater NO99 je veřejným prostorem. V globalizujícím se a atomizujícím se světě totiž existuje stále méně míst, která patří všem a která by spojovala lidi, jež se navzájem neznají. Ubývají místa, která by spojovala společnost. Divadlo však není zbožím, divák není zákazníkem. Skutečně herectví a divadlo jsou totiž na setkávání přímo založené a mají zvláštní roli při utváření veřejného prostoru, kde dávají křídla statečnému novému světu, ať už v duchovní, nebo fyzické rovině.“

Děkujeme za podporu projektu Estonia 100th. (<https://www.ev100.ee>), který umožnil souboru Teater NO99 představit estonskou kulturu v ČR.

www.no99.ee

„Nedůvěra znázorněná neobvyklými vizuálními obrazy, jakýmsi moderním tancem v Baltském moři, se pomalu rozplývala – a povstala z ní zvláštní stavba matematicky vypočteného vítězného oblouku. Archa revoluce?“

Jürate Visockaitė, Literatūra ir menas

„*Revoluce* je mnohostranným dílem, ve kterém se prolíná živá akce s filozofickými úvahami. Tvůrci se pokusili odhalit podstatu revoluce nejen jako kontroverzního sociálního fenoménu, ale také jako určitého způsobu vyjádření lidské existence v čase a prostoru. (...) Inscenace skupiny NO99 jsou často spojovány se sociální angažovaností a dokonce i s politikou. Jedna z vůdčích osobností divadla T. Ojasoo řekl, že jejich divadlo nechce být obrazem historických událostí a že si je vykládá svým vlastním způsobem: „Nesnažíme se o historickou pravdivost a nesledujeme dějinné detaily. Pohybujeme se na poetické úrovni, která je mnohem důležitější, protože vede diváky k větší rozmanitosti symbolů a obrazů.“

Gediminas Pilaitis, Irytas.lt

Fotografie Tiit Ojasoo

WILLIAM SHAKESPEARE: NĚCO ZA NĚCO

Sobota 20. 10. 2018 od 19.00
Velký sál Divadla pod Palmovkou

Divadlo pod Palmovkou
Praha, Česká republika

Kdo má moc, nemusí být v právu.

Režie a úprava textu: Jan Klata
Překlad: Martin Hliský
Výprava a light design: Justyna Łagowska
Choreografie: Mačko Prusak
Dramaturgie: Iva Klestilová

Premiéra 27. 1. 2018
Délka představení 115 minut bez přestávky
Anglické titulky

Po skončení představení diskuze s tvůrci

Shakespeareovu poslední, třináctou komedii mohou diváci znát pod názvy *Oko za oko*, *Půjčka za oplátku* nebo *Veta za vetu*. Čtyři sta let stará hra nastoluje zásadní témata lidské existence, morálky, kterou všichni kážou, ale nikdo se jí neřídí, a demonstruje, jak je snadné zneužít moc. Inscenaci režíroval významný evropský režisér Jan Klata, jehož inscenaci *Nepřítel lidu* z krakovského divadla Narodowy Stary Teatr mohli diváci vidět na prvním ročníku našeho festivalu. Inscenace *Něco za něco* se jednoznačně stala nejkontroverznější českou inscenací divadelní sezony 2017–2018.

DIVADLO POD PALMOVKOU

Počátky Divadla pod Palmovkou se datují k srpnu 1948, kdy v Praze vznikla nová divadelní skupina složená z mladých herců. Ti se později přesunuli do dnešní budovy Divadla pod Palmovkou, jejíž divadelní tradice sahají až hluboko do 19. století. V prvních letech se divadlo věnovalo zejména uvádění klasického činoherního repertoáru, ale i nových, společensky angažovaných divadelních her. Později bylo divadlo přejmenováno na Divadlo S. K. Neumanna a stalo se líhní významných hereckých a režijních osobností, které podstatně ovlivnily tvář moderního českého divadla. V šedesátých letech dvacátého století pod vedením Václava Lohniského patřilo libeňské divadlo mezi nejsledovanější v zemi a nezřídka otevíralo nové pohledy na možnosti divadelního umění. Doménou divadla tehdy byl zejména klasický repertoár a hudební komedie, ale také nové západoevropské hry, které zde byly nezřídka uváděny v československé premiéře. Nejvýraznější inscenací této doby byla evropská premiéra Albeeho hry *Kdo se bojí Virginie Woolfové*, pozoruhodné bylo však také Lohniského znovuobjevení díla Bertolta Brechta aj. V sedmdesátých a osmdesátých letech patřilo Divadlo S. K. Neumanna mezi špičková československá divadla s kvalitním souborem hereckých osobností. Od roku 1990 nese název Divadlo pod Palmovkou a postupně se znovu vypracovalo na jednu z předních a intenzivně sledovaných českých divadelních scén. V roce 2002 zasáhla divadlo katastrofální povodeň, v červnu 2013 se situace opakovala a následně bylo divadlo dva roky rekonstruováno. Od 1. září 2013 je ředitelem a uměleckým

Hrají:

Jan Vlasák, Jan Teplý, Tereza Dočkalová, Vendula Fialová, Ondřej Veselý, Jan Hušek, Martin Němec, Martin Hruška, Radek Valenta, Kamila Trnková, Tomáš Dianiška, Václav Vostarek

šéfem Divadla pod Palmovkou Michal Lang, pod jehož vedením byl vybudován nový ambiciózní umělecký soubor. Práce divadla patřila v minulých letech mezi nejčastěji nominované hned v několika anketách divadelních kritiků a v divadelních cenách. Herečka Divadla pod Palmovkou Tereza Dočkalová získala v minulém roce prestižní Cenu Thálie za svůj výkon v roli Nory, inscenace Ibsenovy *Nory* v režii Jana Nebeského byla vyhlášena inscenací roku v rámci významných Cen Divadelních novin (Divadlo pod Palmovkou získalo neuvěřitelných 8 nominací napříč kategoriemi), dramatik, herec a režisér Tomáš Dianiška byl vyhlášen Talentem roku v rámci prestižních Cen divadelní kritiky, kde byla jeho hra *Mlčení bobříků* zároveň oceněna jako nejlepší česká hra roku. Inscenace Shakespeareovy hry *Něco za něco* v režii Jana Klaty se s velkým úspěchem zúčastnila největšího shakespearovského festivalu v polském Gdaňsku, naše inscenace se úspěšně představily v Německu, Polsku, Maďarsku a na Slovensku. V současnosti se Divadlo pod Palmovkou zaměřuje především na nové podoby klasických divadelních her a na uvádění her nových, včetně divadelních adaptací, a her autorských. Disponuje dvěma divadelními scénami, Velkou scénou pro 250 diváků a Studiem PALM OFF pro 80 diváků. V roce 2016 Divadlo pod Palmovkou uspořádalo první ročník mezinárodního festivalu divadel střední Evropy Palm Off Fest, který letos pokračuje třetím ročníkem.

www.podpalmovkou.cz

„Herci z Palmovky nároklým zahraniční režie dostali zcela bez problémů. Vyniká zejména Jan Teplý – jeho monolog o nezvladatelné touze či úlisné promluvy k šokované Isabele patří k nejlepším momentům. Dočkalová svou Isabelu podává s rigidní zásadovostí odkazující kamsi ke kampani MeToo.“

Tomáš Šfáška, iDNES.cz

„Klata zviditelňuje pokrytectví moci, která se pod záminkou obnovy zákonnosti dopouští násilí. Je to ďábelský, temný svět. A byla by škoda, kdyby si ho české publikum – zpravidla bažící hlavně po bezzubé laskavosti – nechtělo pustit k tělu.“

Marie Reslová, Hospodářské noviny

„Jmen evropského formátu se v současné české činohře bohužel moc neobjevuje, a tak je hostování Jana Klaty událostí vlastně už jen samo o sobě.“

Vladimír Mikulka, Nadivadlo.cz

„Režii Jana Klaty rozhodně nelze upřít jednu věc: tah na bránu, jenž se uskutečňuje s doslova rockovou přímočarostí. To, s jakou energií režisér exponuje jednotlivé obrazy, z jakých ingrediencí je skládá, aby se divákově zadřely pod kůži.“

Martin Švejda, Nadivadlo.cz

„Klatovou inscenací se na české jeviště dostává současně evropské, aktivně atakující činoherní divadlo.“

Radmila Hrdinová, Novinky.cz

Fotografie Martin Špelda

TOMÁŠ DIANIŠKA A SPOL.:

PUSŤTE DONNU K MATURITĚ!

Neděle 21. 10. 2018 od 15.00 a 19.30
Studio PALM OFF Divadla pod Palmovkou

Studio PALM OFF Divadla pod Palmovkou
Praha, Česká republika

Láska, sex a něžnosti na 902 10 způsobů...

Režie: F. X. Kalba
Výprava: Lenka Odvárková
Dramaturgie: Ladislav Stýblo

Premiéra 28. 2. 2018
Délka představení 90 minut bez přestávky

Po skončení večerního představení diskuze s tvůrci

Na elitní americké střední škole probíhá maturitní večírek, kde je navzdory přísnému zákazu studenty užíván alkohol. Jedna ze studentek se opije a je poslána na protialkoholní léčení do Prahy. V Praze roku 1994 se Američané setkají s mnoha tehdejšími specifiky, které Prahu učinily „slavnou“ po celém světě. Inscenace představuje 90. léta jako období optimismu a nadějí, ale také rozporů a turbulentních změn, kdy docházelo k ohromnému nárůstu značně podivných „podnikatelských“ i jiných praktik. Nekompromisní a generačně nekorektní ponor do devadesátek, kdy všichni toužili chodit na West Beverly High a kdy Praha trsala na Spice Girls...

STUDIO PALM OFF DIVADLA POD PALMOVKOU

Již v osmdesátých letech dvacátého století byly vedle inscenací Velké scény zaměřené především na klasický divadelní repertoár uváděny v někdejší Divadle S. K. Neumanna (dnes Divadlo pod Palmovkou) také komorně laděné inscenace. Zprvu se tak dělo ve foyeru divadla, v roce 1989 pro tyto účely vznikl nový variabilní prostor zvaný Divadlo na zkušebně, který se skutečně nacházel v prostorách divadelní zkušebny. Provoz na této scéně však poměrně záhy zanikl a prostor sálu byl znovu navrácen k funkci divadelní zkušebny a také skladu divadelních rekvizit a dekorací. Teprve v roce 2004 byl v Divadle pod Palmovkou vybudován zcela nový prostor Malé scény, která se nachází v podkroví hlavní divadelní budovy a kde bylo úspěšně uvedeno několik komorně laděných inscenací. Ani zde se však pravidelný divadelní provoz dlouho neudržel: od roku 2007 byla Malá scéna poskytována spřáteleným divadelním souborům (Divadlo Letí, Komorní činohra), které zde získaly možnost stálého působiště. V roce 2013, po příchodu ředitele a uměleckého šéfa Michala Langa, získala Malá scéna zcela nové dramaturgické zaměření orientované na novou a autorskou dramaturgiu. Sál byl nově adaptován na komorní variabilní prostor pro potřeby experimentálního divadla určený pro cca 80 diváků.

Hrají:
Tomáš Dianiška, Jan Hušek, Tereza Dočkalová, Ivana Wojtylová, Vendula Fialová, Erika Stárková, Kamila Trnková, Jakub Albrecht, Jiří Panzner, Robert Mikluš, Anna Bura

Studio PALM OFF je nyní platformou zejména pro současné podoby divadla, novou dramaturgiu, „punkové“ divadelní hledání, jevištní, výtvarné a dramatické experimenty, generační autorské divadlo, divadelní workshopy a dílny – zkrátka pro zkoumání možností divadelnosti různého druhu. Své inscenace zde uvádí jak Divadlo pod Palmovkou, tak divadelní subjekty úzce propojené s Divadlem pod Palmovkou (generační Divadlo F. X. Kalby tvořené z valné většiny členy Divadla pod Palmovkou, které patří mezi nejprogresivnější mladé české divadelní skupiny současnosti) nebo spřátelené divadelní skupiny (Cabaret Calembour). V rámci Studia PALM OFF byly Divadlem pod Palmovkou nebo v úzké spolupráci s ním doposud uvedeny inscenace politického kabaretu Miloš Ubu, hrabalovské mediální studie Hrabe ti? aneb Hrabal, hry D. Masłowské Dva ubohý Rumuni, co mluvěj polsky a ve spolupráci s Divadlem F. X. Kalby pak úspěšné autorské inscenace 1000 věcí, co mě serou; Přísně tajné: Hrubá nemravnost; Mickey Mouse je mrtvý; Mlčení bobříků; Jak sbalit ženu 2.0; Dotěrnosti; Pusťte Donnu k maturitě! a Poslední důvod, proč se nezabít.

www.podpalmovkou.cz

„Dianiškova konfrontace prvního desetiletí svobody s dneškem je nejenom vtipná a vynalézavě postavená, ale poměrně dobře pojmenovává absurditu a bizarnost ‚devadesátek‘, kdy se odčiňovaly křivdy minulosti, lidé si užívali svobodu projevu a zároveň se ve velkém kradlo, podvádělo a plundrovalo.“

Jana Machalická, Lidové noviny

Přestože se děj odvíjí v šileném crazy stylu, velice trefně poukazuje na to, jak je jakákoli sebekrásnější myšlenka snadno zneužitelná ‚ku prospěchu svému‘. Inscenace je to šilená, vtipná, nabíjející, ale svým způsobem i hodně smutná. Ještě že se dá na to vše dívat i s takovým nadhledem.“

Jiří Landa, i-divadlo.cz

„Další Dianiškova zběsilá jízda, tentokrát do 90. let, je plná bláznivě nadsázky a popkulturních odkazů. Čím víc tehdejších (nejen) teenagerovských fenoménů znáte, tím víc si inscenaci užijete. Opět se tu mísí vtipy od těch nejjednodušších až po ty nesmírně chytré. A celkem ostře se tu karikuje i kovbojský kapitalismus, který jsme u nás před lety zažívali.“

Lukáš Dubský, i-divadlo.cz

„Tomáš Dianiška a spol. v žánru crazy komedie trefně reflektují i kořeny novodobé české demokracie.“

Ester Žantovská, Aktuálně.cz

Fotografie Patrik Borecký

MAIKE LOND MALMBORG, IGGY LOND MALMBORG: 99 SLOV PRO PRÁZDNOTU

Úterý 23. 10. 2018 od 19.00

Za oponou Velkého sálu Divadla pod Palmovkou

Kanuti Gildi SAAL

Tallinn, Estonsko

Už jste někdy slyšeli o lidském mikrofonu?

Režie, scénář, výprava: Maike Lond Malmberg, Iggy Lond Malmberg

Dramaturgie: Johan Jönson

Technické řešení: Kalle Tikas, Taavet Jansen, Revo Koplus

Hrají:

Maike Lond Malmberg, Iggy Lond Malmberg

Premiéra 11. 11. 2015

Délka představení 95 minut bez přestávky

Představení v anglickém jazyce s českými titulky

Po skončení představení diskuze s tvůrci

Naše základní hodnoty jsou v ohrožení! Na jejich záchranu jsou vysláni dva rytíři. Jenomže mají „drobný problém“: nejsou si jisti, jaké hodnoty to jsou. A jestli nějaké hodnoty ještě máme, jak o nich hovořit? Rytíři se ztrácejí v moři banalit, klišé i rétorických rozporů, jež vytváří evropská společnost každodenně čelící rozvratu své elementární identity.

Inscenace vznikla jako reakce na teroristické útoky v Charlie Hebdo a klade si otázky o stavu současné evropské společnosti, jež se odcizila svým původním ideálům.

KANUTI GILDI SAAL

Kanuti Gildi SAAL (Sál kanutské gildy) v Tallinnu je malým divadlem sídlícím v historické budově kanutské gildy, která byla založena ve čtrnáctém století jako jedna z mooných baltských obchodních společností. Divadlo nemá vlastní umělecký soubor a od počátku slouží pod vedením Priita Rauda jako otevřená platforma pro umělecké hledání a prezentaci nejrůznějších druhů umění – zejména v oblasti divadla, tance, hudby a výtvarného umění. Někdy je v rámci zdejšího bohatého kulturního a komunitního provozu realizováno množství nejrůznějších uměleckých akcí, představení, performancí, výstav, koncertů, dílen, seminářů apod. během jediného dne. „Náš dům je jako kuchyně, kde si mohou umělci vyzkoušet své nápady,“ říká umělecký ředitel Priit Raud a dodává: „Máme štěstí, že sídlíme v domě, který je sám o sobě kulturně nesmírně bohatý, protože je spojený s historií obchodu, kultury a vzdělanosti. Naše budova byla postavena poměrně nedávno, v roce 1870, a asi i proto není dům v centru zájmu historiků. Jednalo se přitom o místo prvního muzea v Estonsku, kde se konala i zakládající schůze akademie věd, sídlila zde průmyslová škola, budova dlouhé roky sloužila jako sídlo obchodní a průmyslové komory. V dobách Sovětského svazu zde bylo komunikační centrum vojenské flotily.“ Budova s nápadně velkými neogotickými okny, relativně rozměrným hlavním sálem a dalšími prostory značně utrpěla pobytováním sovětské armády a následným více než

deset let trvajícím nezájmem o její osud. Nebyla do ní zavedena elektřina, kanalizace ani tekoucí voda... Poté, co v roce 2002 získalo budovu divadlo Kanuti Gildi SAAL, zde proběhla rekonstrukce v několika etapách. Umělci mají k dispozici velký sál pro 132 diváků a dva menší prostory pro 50 a 30 diváků. Divadlo Kanuti Gildi SAAL je připravené jít do rizika: usiluje o to, aby poskytlo co možná nejlepší podmínky svobodnému uměleckému procesu a nabídlo divákům kontakt s aktuálním vývojem v oblasti divadla, hudby a výtvarného umění. Sál působí jak na místní, tak na mezinárodní úrovni. V současné době je část interiéru budovy záměrně ponechána v podobě, v jaké se dochovala do dnešních časů – stěny mají praskliny a omítky jsou poškozené, podlaha leckdy vrže... Technickým vybavením moderní, ale architektonicky a atmosférou autentická budova tak může sloužit jako originální plátno pro různé umělecké produkce. Inscenace a umělecké akce, které v rámci této pozoruhodné kulturní a komunitní platformy (nejstarší svého druhu v celém Estonsku) vznikly, se často a úspěšně účastní mezinárodních festivalů. Kanuti Gildi SAAL je programově otevřeno mezinárodní spolupráci a pořádá řadu mezinárodních projektů, seminářů, přednášek, workshopů i rezidenčních pobytů pro domácí i zahraniční umělce.

www.saal.ee/et/

„Tohle dílo je skrz naskrz působivě inteligentní.“

Björn Gunnarson, Sydsvenskan

„Je to skutečně zuřivě inteligentní (...) a krásně provedené.“

Andrew Haydon, Postcards from the Gods

„Obrněno lesklými neohrabanými pancíři zkoumá duo mocenské struktury ironickým, komickým a téměř roztomilým způsobem – ale to, co odhaluje, je k zešílení.“

Malin Palmqvist, Morgenbladet

Fotografie Tarvo Hanno Värres

METANOIA ARTOPÉDIA: LEDOVÉ DOKTRÍNY: VARIACE NA NACISTICKOU RÉTORIKU

Čtvrtek 25. 10. 2018 od 19.00
Velký sál Divadla pod Palmovkou

Metanoia Artopédia
Szeged, Maďarsko

Na počátku bylo slovo... a slovo může mnohé vykonat i úplně zničit.

Režie: Zoltán Perovics
Dramaturgie: Zoltán Perovics, Andrea Erdély Perovics

Premiéra 30. 12. 2013
Délka představení 90 minut
České titulky

Po skončení představení diskuze s tvůrci

Maďarská inscenace demaskuje jazyk nenávisti ve veřejném prostoru a upozorňuje na nebezpečí, jaká z něho plynou. Autoři inscenace ukazují, jak velmi jednoduchými jazykovými prostředky lze ovlivnit myšlení a chování napříč společností, jak snadno jí lze manipulovat a z mnoha lidí tak ve výsledku udělat vrahy či kolaboranty. Text inscenace tvoří originální koláž složená ze vzpomínek přeživších holocaustu, promluv politiků zodpovědných za holocaust a citátů z oficiální propagandy 30. a 40. let. Historický materiál je konfrontován s projevy současné krajní pravice.

Hrají:
Andrea Erdély Perovics, Ágnes Krasznahorkai, Vera Varga,
Szilárd Szokol, Gyula Francia, Dóra Varga Szücs, Zoltán Lengyel

METANOIA ARTOPÉDIA

Divadelní skupina *Metanoia Artopédia*, založená Zoltánem Perovicsem v roce 1990 v maďarském Szegedu, je alternativní divadelní formací – a to dokonce i ve srovnání s většinou jiných divadelních skupin a útvarů stojících mimo hlavní divadelní proud. Činnost této divadelní skupiny není v žádném případě praktická ani výnosná. V této „artopédické svobodě“ se skupina věnuje zcela svobodnému hledání a objevování nových formálních a koncepčních struktur divadla (a činí tak s perfekcionismem, který je časově náročný a riskantní, ale který podle jejího názoru jako jediný vede ke skutečným a smysluplným experimentům). Členové divadelní skupiny *Metanoia Artopédia* popisují svou vizi umění takto: „Jde o nešťastně šťastný a plodný pohyb vnějšího/vnitřního kyvadla ve vzájemném ohnisku přítomnosti, neznáma a představivost. Pokud se nám skutečně podaří nalézt, unést a představit úplnost naší existence, osvítil ji katartický bod usazený v Artopédialandu; všechno ostatní vede ke zjednodušení a mrtvé módní průměrnosti – znamená podobnou nehotovost, jakou je předčasně narozené dítě. Tedy to, co dnes najdeme všude.“ Maďarský divadelní recenzent Péter Halász o skupině *Metanoia Artopédia* napsal: „Divadlo Zoltána Perovicsa (zvaného Pero) je divadelní řeholí, kde na sebe objekty, světla, texty a herci reagují jako staré dobré švýcarské hodinky. Tento muž je skutečně posedlý divadlem. Tento muž má vize, které zachycuje okrouhlou síť, a poté je převede do podoby železa, světla, 220 voltů a páček, aby je vyvolal ze světa duchů. Je to jeden z posedlých, další příslušník kasty van Gogha a Antonína Artauda.“

<http://www.metanoiaartopedia.hu>

„Ohromující inscenace souboru *Metanoia Artopédia* je mementem mori na holých cihlových stěnách kulturního centra Patyolat Próbaüzem. Neuvěřitelně skvělé výkony Zoltána Perovicsa a Andrey Erdély. Ten chlap je supernova! Dá se hrát na všech místech, která si jen dovedete představit! Dá se hrát pro každého!“

Elephánt Fehér, Toptipp.hu

„*Ledové doktríny* jsou jednou z nejlepších inscenací Zoltána Perovicsa.“

Éva Ibos, tiszatajonline.hu

„Divadelnější a emotivnější momenty si lze představit jen stěží. Této noci roztavily slzy Andrey Erdély ledovce; zářila ve své roli jako královna.“

Gyöngyi Mikola, tiszatajonline.hu

Fotografie Marko Milovic

OLIVER FRLJIĆ A SOUBOR MAXIM GORKI THEATER: GORKI – ALTERNATIVA PRO NĚMECKO?

Sobota 27. 10. 2018 od 19.00
Velký sál Divadla pod Palmovkou

Maxim Gorki Theater
Berlín, Německo

K čemu je demokracie, když ji její nepřátelé mohou legitimně využít k její likvidaci?

Režie: Oliver Frljić
Scénografie: Igor Pauška
Kostýmy: Sandra Bekanić
Dramaturgie: Aljoscha Begrich
Světlo: Jens Krüger
Zvuk: Hannes Zieger

Premiéra 15. 3. 2018
Délka představení 90 minut bez přestávky
České titulky

Po skončení představení diskuze s tvůrci

Stejně jako v minulosti i dnes čelíme situaci, kdy se antide-mokratické síly legitimizují demokratickými prostředky, získávají média i reálný prostor k sebe prezentaci a jejich postoje se stávají společensky přijatelnými. Potom mohou vcelku legálně svrhnout demokracii a dožadovat se autoritářské diktatury.

Bosensko-chorvatský režisér Oliver Frljić patří mezi nejdiskutovanější a nejsledovanější evropské divadelníky. Loňský ročník festivalu Palm Off Fest hostil jeho inscenaci varšavského divadla Teatr Powszechny *Prokletí*, jež získala v Cenách divadelní kritiky titul nejlepší zahraniční inscenace prezentované v roce 2017 v Česku.

„Vstupujeme do Říšského sněmu, abychom se ve zbrojnici demokracie o ni postarali jejími vlastními zbraněmi. Pokud je demokracie natolik hloupá, aby nám za tuto medvědí službu dala volné jízdenky a diety, je to její věc. My vítáme každý legální prostředek, kterým můžeme revolucionizovat současný stav věcí. (...) Nepřicházíme jako přátelé, nejsme ani neutrální. Přicházíme jako nepřátelé!“

(Joseph Goebbels, 1928)

MAXIM GORKI THEATER

Maxim Gorki Theater působí v budově patřící mezi nejnámější berlínské historické památky. Původně se jednalo o klasicistní koncertní sál Pěvecké akademie postavený na slavné berlínské třídě Unter den Linden v roce 1827. Budova se stala svědkem řady historických událostí a svému původnímu účelu sloužila až do druhé světové války, kdy byla těžce poškozena a později rekonstruována jako sídlo nového městského divadla určeného pro obyvatele východní části Berlína. Dnes jde o jednu z nejmenších a zároveň nejkrásnějších berlínských divadelních budov. Samotný Maxim Gorki Theater byl založen v roce 1952 a pojmenován po slavném ruském dramatikovi, romanopisci a sociálním revolucionáři Maximu Gorkém. Od počátku byla v centru uměleckého úsilí souboru zejména moderní činohra a moderní divadelní formy, což zprvu znamenalo zejména uvádění sovětských a ruských „realistických“ her. Později zde však byla uváděna i soudobá západní dramata a postupem času divadlo rozvinulo umělecký program, který kriticky reagoval na problémy a obavy své doby. Pro toto společensko-kritické nasazení a uměleckou odvahu si divadlo získalo vynikající pověst – a to jak mezi běžnými diváky

Hrají:
Mehmet Ateşçi, Mareike Beykirch, Svenja Liesan, Nika Mišković, Sailou Seck, Till Wonka, Alexander Sol Sweid

a odborníky, tak i mezi politickými disidenty. V roce 1988 zde byla například uváděna hra *Übergangsgesellschaft* (Společnost v přechodu) Volkera Brauna, v níž byla předznamenána mírová revoluce 9. listopadu 1989, která vedla k pádu komunistického režimu v tehdejších východním Německu. Stojí přitom za pozor-nost, že v dějinách divadelní budovy, kde dnes Maxim Gorki Theater sídlí, hrálo datum 9. listopadu podstatnou roli i v dávnější minulosti – toho dne roku 1848 totiž v této budově zasedal vůbec první pruský parlament, který zde přijal první demokratickou ústavu země. Mezi oběma těmito událostmi se rozprostírá dlouhý a neobyčejně spletitý příběh boje o demokraticky založenou, spravedlivou a otevřenou společnost: od vyhlášení německé republiky v roce 1918, listopadových pogromů z roku 1938 a útlaku a vražd Židů až po sjednocení města a země, což nakonec vedlo k dnešním diskuzím o budoucnosti Berlína jako rozmanité evropské metro-pole. Žijeme opět v době zásadních společenských změn? Tuhle otázku si je zkrátka nutné položit, protože stojíme tváří v tvář permanentní krizi ekonomiky i politiky – krizi, která v naší společ-nosti může vést k nejvážnějším sociálním a kulturním konfliktům... Program divadla Gorki, jak se mu zkráceně říká, a jeho umělec-kého vedení, tedy Šermíny Langhoff a Jense Hilljeho, je založen zejména na uvádění nových soudobých her a moderních inter-pretací klasických děl a jeho podstatnou složkou je interdisci-plinární přístup. Soubor divadla je složený převážně z mladých herců. Divadlo přitom působí jako otevřená a komunitní platforma i směrem k městu a jeho obyvatelům: disponuje Studiem Я (ruské písmeno, které se čte „ja“ a znamená též „já“), jež se věnuje experi-mentálním inscenacím a hostí umělce a divadelní lektory z celého světa, a také platformou Gorki X, která působí jako škola, klub a divadelní „laboratoř“ otevřená pro kohokoliv a zapojující obyva-tele města do společných uměleckých aktivit. Jak je uváděno v textu uveřejněném na webových stránkách divadla: „Gorki je pro celé město a snaží se působit na všechny, kteří přišli do Berlína v posledních několika desetiletích, ať už zde hledají azyl, nebo jsou zde v exilu, ať už jsou přistěhovalci, nebo prostě lidé, kteří vyrůs-tali a žijí v Berlíně. Gorki zve všechny do veřejného prostoru, ve kterém se dnešní lidská podstata a identita projevují prostřednic-tvím divadelního umění, díky kterému společně můžeme přispět k důkladné a trpělivé debatě o životě v dnešním různorodém světě. Jak jsme se stali tím, čím jsme? A kdo chceme být v budoucnu? Stručně: kdo je to ‚my‘?“ V letech 2014 a 2016 zvolili divadelní kritici v Německu, Rakousku a Švýcarsku Theater Maxim Gorki Divadlem roku.

„Německo povstalo! A tato inscenace je proto namířena proti ultrapravicovým tendencím mezi obyvateli, a zejména proti poli-tické straně AfD (Alternativa pro Německo). Gorki Theater jakožto otevřeně politické divadlo k tomu má opravdu co říci.“

Angelika Jansen, berkshirerearts.com

„(...) Gorki Theater najal chorvatského režiséra Olivera Frljiće, jehož ostrý jevištní jazyk se nevyhýbá ani nejcitlivějším tématům a adresátům: církvim, státům, stranám a nyní AfD.“

Doris Meierhenrich, Berliner Zeitung

„Inscenace *Gorki – Aternativa pro Německo?* je dílo nesmírně rafinované a díky sebeironii také zábavné. Neustálými promě-nami úhlů pohledu, což důsledně provádí tím, že odhazuje obvi-nění a klíše přinášené zvenčí (...), usiluje o pobavení diváků, ale současně ponechává prostor pro kritickou sebereflexi (...).“

Christine Wahl, Der Tagesspiegel

„Nechali Olivera Frljiće říct, jak hloupí jsou liberální demokraté, když se snaží čelit svým zapřísažným nepřátelům pouze nezá-živným přežvykováním frází v parlamentu.“

Michael Laages, Deutschlandfunk.de

Fotografie Ute Langkafel

MICHAŁ ZADARA A NAWOJKA GURCZYŃSKA: SPRAVEDLNOST

Neděle 28. 10. 2018 od 19.00
Velký sál Divadla pod Palmovkou

Teatr Powszechny im. Zygmunta Hübnera
Varšava, Polsko

Inscenace s oidipovským motivem zločinu a vin, které nebyly potrestány.

Režie: Michał Zadara
Scénář: Michał Zadara a Nawojka Gurczyńska

Premiéra 10. 3. 2018
Délka představení 80 minut bez přestávky
České titulky

Po skončení představení diskuze s tvůrci

Hraji:
Arkadiusz Brykalski, Wiktor Loga-Skarczewski, Ewa Skibińska,
Barbora Wysocka

Mezi lety 1968 a 1970 bylo třináct tisíc Židů donuceno opustit Polsko. Země chudší o tyto obyvatele v důsledku toho utrpěla po stránce společenské, kulturní, ekonomické i politické a dlouhodobé následky této etnické čistky jsou v Polsku patrné dodnes. Tato akce byla protiprávní: ani tehdejší, ani dnešní zákony nepřipouštějí diskriminaci založenou na etnickém původu nebo náboženství. Přesto však za podíl na tomto zločinu dodnes nebyl nikdo souzen.

Spravedlnost je inscenace o zemi, kde došlo ke zločinu, za který nebyl nikdo potrestán. Přesně jako Sofoklův *Král Oidipús*...

TEATR POWSZECHNY IM. ZIGMUNTA HÜBNERA

Divadlo vzniklo na místě bývalého kina, kde jej v roce 1945 pod názvem Teatr Popularny otevřel herec a kulturní organizátor Jan Mroziński. V září 1945 bylo divadlo přejmenováno na Teatr Powszechny a stalo se nejdůležitější scénou varšavských Městských činoherních divadel. Od poloviny padesátých let se stalo výraznou scénou na divadelní mapě Varšavy a záhy i celého Polska: proslulost divadla vychází nejen z netradičně voleného repertoáru opírajícího se mj. o polské divadelní hry a originální režijní uchopení, ale také z vynikajících hereckých výkonů. Po nástupu uměleckého šéfa a režiséra Zygmunta Hübnera v roce 1975 (v roce 1976 se stal i ředitelem divadla) změnil Teatr Powszechny svou tvář ještě důsledněji a promyšleněji směrem k modernímu divadlu. Hübner usiloval o odvážné jevištní umění nepodléhající aktuálním módám – usiloval o divadlo, které by bylo především divadlem intelektu, od základu promyšleným dílem, které je morálně (více než politicky) angažované. V roce 1975 se zde např. uskutečnila významná premiéra inscenace A. Wajdy Dantonova smrt, která je jednou z největších událostí historie polského divadla. Následovaly jí další inscenace, jež ve své době značně jitrily politickou i společenskou atmosféru komunistického Polska – mj. také inscenace aktovky V. Havla. Zygmunt Hübner, který se celý život snažil statečně čelit komunismu, zemřel v roce 1989 téměř současně s pádem komunistického režimu. V roce 1991 byl na jeho památku Teatr Powszechny přejmenován na Teatr Powszechny im. Zygmunta Hübnera. V devadesátých letech minulého století divadlo pokračovalo v cestě nastoupené v předcházející velké Hübnerově éře, snažilo se ji však rozšířit o současnou západní, zejména anglickou

dramatiku. V roce 1996 zde z iniciativy mladých herců vznikl Teatr Montownia, jedno z nejzajímavějších divadelních uskupení posledních let, které uvádí v koprodukcí s „mateřskou“ institucí produkce určené zejména mladší generaci. Tvorba divadla Teatr Powszechny po roce 1989 nezřídka budila velké emoce a provokovala k bouřlivým diskuzím kritiků i diváků o současné podobě společnosti – přesně v duchu tradice patrona divadla Z. Hübnera. V sezoně 2009–2010 proběhla v divadelní budově rozsáhlá rekonstrukce a modernizace. Soubor nyní disponuje třemi moderními divadelními sály. Na největší scéně jsou uváděna díla určená široké divácké obci, variabilní studiová scéna je místem dialogu o etické kondici současného člověka. Nejmenší scéna je určena pro experimentální inscenace mladých tvůrců. Od roku 2013 divadlo vede Paweł Łysak společně s Pawłem Sztarbowským. V souladu s uměleckým odkazem Z. Hübnera chtějí vytvářet divadlo, které je aktivní na scéně i mimo ni. V divadle inscenují přední režiséři z Polska (např. M. Kleczewska, G. Garbaczewski) i zahraničí (O. Frlić, A. Schilling) a místní herecký soubor je odbornou kritikou považovaný za jeden z nejlepších v dnešním Polsku. Teatr Powszechny organizuje řadu aktivit, v nichž rozvíjí jiný způsob kontaktu se svým publikem – jedná se např. o mnohé diskuze, komunitní zahrady či spolupráci divadla na letním pouličním festivalu, jenž se snaží pozitivně ovlivnit veřejný prostor ve varšavské čtvrti Praga, která patří k ekonomicky a sociálně nejvytlučenějším lokalitám polského hlavního města. V loňském roce se Teatr Powszechny představil na našem festivalu inscenací O. Frliče Prokletí.

www.powszechny.com

„Kdo nese vinu za březem '68? Tuto otázku pokládá *Spravedlnost* Michała Zadary. Tvůrci se pohybují mezi dokumentárním divadlem a trestním vyšetřováním, a díky tomu je divadelní představení poněkud edukativní. (...) Ve *Spravedlnosti* se nehledá pomsta, ale symbolické rozhršení, které umožní vyléčit společnost.“

Witold Mrozek, Gazeta Wyborcza

„Tato inscenace dokáže v sobě originálně a elegantně obsáhnout mnoho stylů. Na jevišti se odehrává investigativní novinařina, diskuzní panel, trocha vůbec ne nudné, nýbrž velmi zajímavé přednášky a také televizní pořad.“

Alicja Cembrowska, natemat.pl

„*Spravedlnost* nám dává příležitost porozumět březnu 1968 a pochopit mimořádně obtížnou historii naší země. Zvláště když musíme obvinít někoho, kdo se – jako jediný – již před dlouhou dobou omluvil za své chování. *Spravedlnost* triumfuje. Stojí za to prožít to ‚naživo‘ v divadle Teatr Powszechny.“

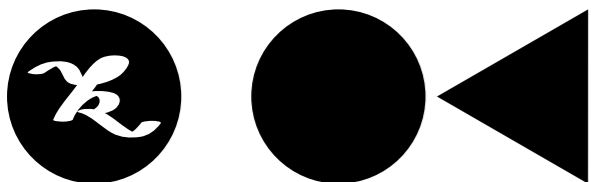
Piotr Wróblewski, Nasze Miasto

„*Spravedlnost* je po *Prokletí* a *Mefistovi* další důležitou inscenací divadla Teatr Powszechny ve Varšavě, o které se bude diskutovat. (...) Nepochybují, že režisér vytvořil novou cestu pro novou podobu polského divadla.“

Lukasz Drewniak, teatralny.pl

PROJEKCE DOKUMENTÁRNÍCH FILMŮ

PROJEKT KINEDOK

Kinedok je nový druh mezinárodního společenství, unikátní filmový klub a alternativní distribuční platforma spojující fanoušky a tvůrce autorského dokumentu. Kinedok překonává stěny tradičních kinosálů a přináší do vašeho místního klubu, kavárny či galerie sdílený zážitek – zve nejen na projekci filmu na velkém plátně, ale i na debatu s jeho tvůrci v neformálním prostředí. Základní poselství Kinedoku zní: tyto osobnosti, tyto otázky, tento žánr, tato místa a tyto země bychom neměli přehlížet!

Kinedok ke svým projekcím využívá nejen zavedené multifunkční prostory, galerie a haly, kde se běžně konají koncerty, divadelní či taneční představení, ale také netradiční a komornější místa – kluby, kavárny, nádraží, kaple, střediska sociální péče atd. Hybnou silou projektu jsou místní distributoři a komunity mladých lidí se zájmem o autorský dokument.

Institut dokumentárního filmu (IDF) jako hlavní koordinátor celého projektu ve spolupráci se zahraničními partnery, kterými jsou One World Romania Association (Bukurešť, Rumunsko), Restart (Záhřeb, Chorvatsko), Éclipse Film (Budapešť, Maďarsko), Krakow Film Foundation (Polsko), Filmtopia (Bratislava, Slovensko), Bergen IFF (Norsko) a Activist38 (Bulharsko), vytváří rozsáhlou a trvalou distribuční síť pro dokumentární filmy na území všech partnerských zemí, a pomáhá tak významně rozšířit i diváckou základnu a dlouhodobě zvýšit zájem o autorský dokumentární film.

www.kinedok.net

FILMOVÉ DOKUMENTY NA PALM OFF FESTU 2018

Festival Palm Off Fest se od začátku své existence otevírá i dalším uměleckým oborům a platformám. Od druhého ročníku spolupracuje s projektem Institutu dokumentárního filmu Kinedok. Během víkendu 21. – 22. 10. 2017 jsme v rámci minulého ročníku festivalu promítli čtyři dokumentární filmy ze zemí vícegrádské čtyřky. Filmy byly promítány v prostoru libeňské synagogy a byly bezplatně dostupné široké veřejnosti.

Filmové projekce budou publiku nabízeny bezplatně i v letošním roce. Z nabídky Kinedoku jsme vybrali pět pozoruhodných dokumentárních filmů, které se věnují stejným, případně velmi podobným tématům, jež budou zaznívat v rámci divadelní části letošního festivalu Palm Off Fest. Filmová část našeho festivalu se bude tentokrát odehrávat v prostoru studiové scény Divadla pod Palmovkou – ve Studiu PALM OFF. Součástí filmových projekcí budou také setkání a diskuze s tvůrci či dalšími odborníky na danou tematiku.

Pondělí 22. 10. 2018 od 16:00 do 18:00
Studio PALM OFF Divadla pod Palmovkou

PROCES: RUSKÝ STÁT VS. OLEG SENCOV

Režie: Askold Kurov
Produkce: Marx film
Česká republika, Estonsko, Polsko 2017
71 minut, v ruském znění s českými titulky
Vstupné dobrovolné
Po skončení projekce diskuze s tvůrci

Úterý 23. 10. 2018 od 16:00 do 18:00
Studio PALM OFF Divadla pod Palmovkou

SVĚT PODLE DALIBORKA

Režie: Vít Klusák
Produkce: Hypermarket film
Česká republika, Slovensko, Velká Británie, Dánsko 2017
105 minut, v českém znění
Vstupné dobrovolné
Po skončení projekce diskuze s tvůrci

Středa 24. 10. 2018 od 16:00 do 18:00
Studio PALM OFF Divadla pod Palmovkou

MILDA

Režie: Pavel Křemen
Produkce: Real film
Česká republika, 2017
75 minut, v českém znění
Vstupné dobrovolné
Po skončení projekce diskuze s tvůrci

Čtvrtek 25. 10. 2018 od 16:00 do 18:00
Studio PALM OFF Divadla pod Palmovkou

MRTVÝ NÁROD

Režie: Radu Jude
Produkce: Hi film Productions
Rumunsko, 2017
83 minut, v rumunském znění s českými titulky
Vstupné dobrovolné

Pátek 26. 10. 2018 od 16:00 do 18:00
Studio PALM OFF Divadla pod Palmovkou

ZVÍŘE STÁLE ŽIJE

Režie: Mina Mileva, Vesela Kazakova
Produkce: Activist 38 Ltd.
Bulharsko, 2016
90 minut, v bulharském znění s českými titulky
Vstupné dobrovolné

Oleg Sencov je ukrajinský filmař a aktivista Euromajdanu, který pochází z Krymu. Po ruské anexi Krymu se stal aktivním odpůrcem okupace. V květnu 2014 byl zatčen ruskou policií, převezen do Moskvy a obviněn z plánování teroristického útoku. Po více než roce věznění byl odsouzen k dvaceti letům odnětí svobody, a to i přesto, že svědectví byla vydána pod nátlakem a důkazy byly nedostatečné. Sencov nikdy nepřestal bojovat za svobodu svou i dalších politických vězňů.

Dalibor K. pracuje jako lakýrník, točí amatérské horory, skládá našťavané písně, maluje a je radikální neonacista. Blíží se mu čtyřicítka, ale doposud neprožil plnohodnotný vztah se ženou, bydlí totiž stále se svojí matkou Věrou. Nesnáší svoji práci, cikány, Židy, uprohlíky, homosexuály, Merkelovou, pavouky a zubaře. Nesnáší svůj život, ale neví, co změnit. Natáčení obrazů ze života nácka s uměleckými ambicemi započalo ve chvíli, kdy se Daliborova matka seznámila přes Facebook se Slovákem Vladimírem, který s oblibou říká, že by „z cikánů udělal asfalt“. Sžravě absurdní a přitom ledově mrazivý tragikomický vhléd do světa „obyčejných slušných Čechů“, kterým se stýská po Adolfu Hitlerovi.

Jako vrcholný představitel Komunistické strany Československa býval Milouš Jakeš nejmočnějším mužem republiky. V současnosti je devadesátníkem, který stále vyvolává silné reakce ve společnosti. Režisér se vydává společně s Jakešem ve stopách jeho života. Od začátku v Baťových závodech až po konečné vyloučení ze strany. Snímek je proložený dobovými záběry potlačování demonstrací proti režimu a samotný bývalý tajemník je konfrontován s osobnostmi a dědici disentu. Dokumentární portrét ukazuje téměř asketického muže s pevným přesvědčením o správnosti minulého uspořádání státu, které vyhovovalo svou strohostí jeho povaze.

V prosinci 1937 vyvolalo u židovského lékaře z Bukurešti zvolení antisemitského prezidenta Rumunska zděšení a začal si vést deník. Spolu s fotografiemi z ateliéru na jihovýchodě země ze stejného období se stal základním podkladem pro film *Mrtvý národ*. Každodenní snímky náhodných lidí představují portréty šťastných rodin, dětí, společenských klubů, farmářů, skupin přátel či vojáků a dramaticky kontrastují s deníkovými pasážemi a dobovými záznamy rozhlasu. Dohromady tak vytvářejí fascinující a až traumatizující portrét jednoho národa – portrét, který je ekvilibristicky vybroušeným diamantem ukazujícím možnosti filmové řeči.

Politický dokument si pokládá otázku, zda existuje ideální komunismus, neboť v praxi ještě nalezen nebyl. Mladá žena v Bulharsku nachází spis svého dědečka v archívech tajné služby. Sympatizoval s bulharskými socialisty ve dvacátých letech, ale poté, co byl svědkem hrůzných činů komunistické strany za druhé světové války, se připojil k protikomunistickému odboji v bulharských horách. Pomocí animace a inscenovaného dialogu mezi ženou a jejím dědou film ukazuje, jak se mladé generace neustále vrací ke komunistické ideologii ve světle zdiskreditovaných politiků a bývalých agentů tajné policie. Přístup mladé ženy k politickým alternativám kapitalismu se stává čím dál tím komplikovanějším.

VÝSTAVY

POLSKÁ DIVADELNÍ AVANTGARDA

Slavnostní zahájení výstavy proběhne 19. 10. 2018 v 18:00 ve foyer Divadla pod Palmovkou.

Po celou dobu konání festivalu bude ve foyeru Divadla pod Palmovkou umístěna pozoruhodná putovní výstava nazvaná Polská divadelní avantgarda. Na patnácti panelech budou představeny vzácné fotografické materiály a další dokumenty ze sbírek Divadelního ústavu ve Varšavě a polské Národní knihovny mapující jednu z nejvýraznějších epoch polského divadla a jeho největší osobnosti – mj. Stanisława Wyspiańskiego, Leona Schillera či Stanisława Ignacyho Witkiewicze, ale i mnohé další. Návštěvník festivalových představení tak bude mít příležitost seznámit se s podobou polského divadla a s polskými tvůrci dvacátých a třicátých let minulého století, kteří podstatným způsobem formovali evropskou divadelní kulturu nejen své doby.

Během vernisáže proběhne prezentace polské antologie manifestů a textů avantgardních divadelníků ze střední a východní Evropy. Publikaci vydal v tomto roce varšavský Divadelní ústav a obsahuje původní texty z jedenácti zemí naší části Evropy.

Autoři výstavy: Janusz Legoń, Dariusz Kosiński
Producent výstavy: Polsko-česko-slovenská solidarita, regionální pobočka v Těšíně (Solidarność Polsko-Czesko-Słowacka Oddział Regionalny w Cieszynie) – pořadatel Mezinárodního divadelního festivalu Bez hranic

VÝSTAVA PORTRÉTNÍCH FOTOGRAFIÍ ROMANA DOBEŠE

Slavnostní zahájení výstavy proběhne 20. 10. 2018 v 16:30 v Galerii Divadla pod Palmovkou ve foyer.

V rámci festivalu Palm Off Fest 2018 bude od 20. října v galerii Divadla pod Palmovkou k vidění cyklus fotografií libereckého autora Romana Dobeše. Vystavovaná série je portrétním souborem představitelů české divadelní scény. Práce na souboru započala v roce 2013 a série se stále rozšiřuje. Místem vzniku představených snímků jsou pražská divadla – Divadlo Na Zábradlí, Divadlo pod Palmovkou – a Divadlo F. X. Šaldy v Liberci. Komparační portréty herců byly vytvořeny pokaždé v den premiéry nové inscenace. První z nich vždy těsně před vstupem na scénu a druhý bezprostředně po ukončení představení. S využitím jednoho přímého zábleskového světla vznikaly snímky ve velmi krátkém čase několika desítek vteřin, tak jak protagonisté procházeli místem určeným k fotografování. Prezentovaný soubor je výběrem z několika desítek fotografií.

Roman Dobeš se narodil v roce 1977 v Liberci. Vystudoval Institut tvůrčí fotografie v Opavě, pracuje jako fotograf a novinář, je předsedou občanského sdružení YAFA – YoungAndFresh (Asses) Association (www.young-fresh.eu). Ve své fotografické tvorbě se zaměřuje především na portrét, inscenovanou fotografii, reportáž a dokument. Věnuje se také kresbě, malbě a grafickému designu.

Producent výstavy: Lucie Vojtíšková

KONFERENCE / DEBATY

UŽ MÁME, CO JSME CHTĚLI?

Veřejná debata

Sobota 20. 10. 2018
17:00 – 18:30 Studio PALM OFF Divadla pod Palmovkou
Moderuje Veronika Pehe
Vstup zdarma

První festivalovou sobotu se uskuteční speciální debata, která pod titulním názvem *Už máme, co jsme chtěli?* pozve k reflexi politické, společenské a kulturní situace ve střední Evropě osobnosti z České republiky, Slovenska a Polska.

Tématem loňského ročníku setkání divadel střední Evropy se stal stav demokracie v zemích visehradské čtyřky. Diskuzí s publikem se účastnili představitelé českého veřejného života, jako byli například Jiří Pehe, Karol Sidon či Tomáš Jungwirth. Také v letošním roce chceme reflexi současné kultury rozšířit o pohled osobností veřejného života.

Speciální debata je inspirovaná několika výročími, která připadají na letošní rok - 1918, 1938, 1948, 1968 i 1993. Nechceme se nad nimi ale nostalgicky dojímat! Chceme zmíněná výročí nahlédnout prizmatem současného stavu zemí střední Evropy. Chceme si položit otázky, kam se naše společnosti během století tak radikálních politických, společenských a kulturních změn dostaly. O současné situaci v České republice, na Slovensku a v Polsku se často hovoří dramaticky – mluví se o krizi tradičních institucí, konzervativní revoluci, uneseném státu, neliberální demokracii.... To jsou všechno témata, které chceme v kontextu u letošních „osmičkových“ výročí otevřít a kriticky nahlédnout. Debata moderuje Veronika Pehe a účastní se jí Milena Bartlová, Marcin Filipowicz a Michal Hvorecký.

Veronika Pehe,
historička a publicistka; redaktorka A2larm

Milena Bartlová,
historička umění, zabývá se středověkým uměním, muzeologií a státní a národní identitou, věnuje se také publicistice; působí na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze

Marcin Filipowicz,
bohemista, zabývá se gender studies, dějinami nacionalismů a rodinnou pamětí; působí na Varšavské univerzitě a Univerzitě Hradec Králové

Michal Hvorecký,
spisovatel a překladatel, jeho knihy byly přeloženy do deseti jazyků, držitel literárních i novinářských cen, věnuje se také publicistice; v nakladatelství Argo letos vyšel jeho román *Trol*

PACE.V4 – putovní symposium DRAMplan pro nové milénium

Neděle 21. 10. 2018
12:30 – 18:00 Velký sál Divadla pod Palmovkou
Vstup zdarma

**Divadlo jako veřejná hodnota,
veřejná investice, veřejná potřeba ?**

Specifikem středoevropského regionu, kterým z českého úhlu pohledu rozumíme především Německo, Rakousko a země tzv. Visegrádské skupiny (ČR, Slovensko, Polsko, Maďarsko), je hustá síť historické divadelní architektury, kulturních zařízení zděděných z doby různých státních uspořádání a režimů 20. století i nových kulturních center založených po roce 1989. Divadlo bylo v tomto regionu v novodobé historii významným hybatelem společensko-politických procesů, protože často plnilo funkci pro celospolečenský dialog a prolínaly se v něm historické, politické a kulturní kontexty. Pro středoevropské divadlo je zároveň typická role jako veřejné instituce, která přinášela a přináší významný vklad do formování společenského života. Divadlo je zde nejen veřejným zájmem, ale slouží jako centrum komunity se zásadními dopady naformování národní a lokální identity, kvalitu života a uchování historické paměti určitého společenství. Jen těžko můžeme v současné době pominout turbulentní politickou situaci ve středoevropském regionu, v němž ve významné míře nabývají na síle nacionalistické tendence, populistické a oligarchické struktury, jejichž agenda se mimo jiné zaměřuje také na veřejné instituce a rozklad její tradiční role ve společnosti a kultuře. I proto je dle našeho názoru nutné znovu diskutovat a definovat základní východiska a principy divadla jako veřejné instituce, její nezbytnost a politickou autonomii. Konference se soustředí na divadlo jako veřejnou instituci a jeho (možné) společenské přínosy a dopady na jedince i komunitu. Předmětem hlavního zájmu bude činoherní divadlo jako segment scénických umění, do něž v našem regionu plyne významná část veřejné finanční podpory a které se zároveň těší značnému diváckému zájmu. Zaměříme se především na činoherní dramaturgii vztahující se k současným politickým a společenským tématům a divadelní aktivitu se společenskými přesahy, a to v podobě divadla jako národní instituce, divadla jako městské instituce a divadla jako nezávislého kulturního centra. Symposium proběhne v anglickém jazyce. Tlumočení do českého jazyka je zajištěno.

Pořadatelé:
Institut umění – Divadelní ústav, Praha, ČR; www.idu.cz, www.performczech.cz
Divadelný ústav, Bratislava, Slovensko; www.theatre.sk

Spolupořadatelé:
Divadelní ústav Zbigniewa Raszewského, Varšava, Polsko; www.institut-teatralny.pl
Maďarské divadelní muzeum a ústav, Budapešť, Maďarsko; www.oszmi.hu
Palm Off Fest; www.palmofffest.cz

Konání symposia podpořil Mezinárodní visehradský fond.

TAM, KDE BYL UHNĚTEN GOLEM...

Malý průvodce po blízkém okolí Divadla pod Palmovkou

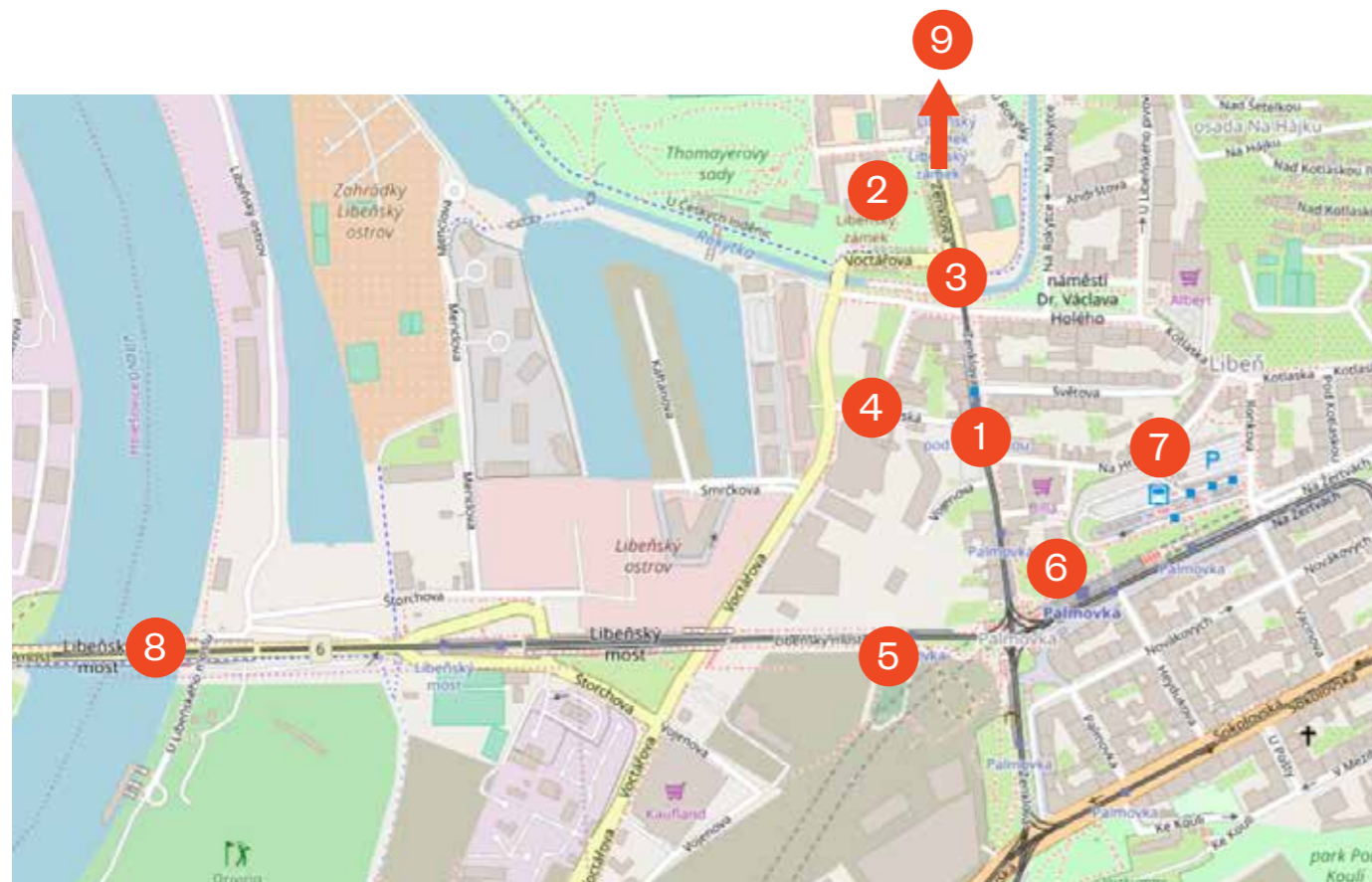
Divadlo pod Palmovkou se nachází na jedné z hlavních tříd někdejšího pražského předměstí, nyní jedné ze čtvrtí širšího centra pražské aglomerace – Libně. Území kolem dnešního Divadla pod Palmovkou bylo osídleno zřejmě již od starší doby kamenné, první písemná zmínka je však až z roku 1363. Pravděpodobně již dříve ale stávala na skále nad říčkou Rokytkou tvrz šlechtických majitelů zdejšího území, později přestavěná na výstavný zámek (dnes v něm sídlí úřad městské části). Kolem tvrze se rozkládala poddanská obec, která těžila z velmi výhodné polohy nedaleko vltavského brodu a u křížení důležitých zemských cest vedoucích mj. do Lužice a Slezska.

Od šestnáctého století se v Libni usazovali Židé, kterým byly vyčleněny pozemky na místě někdejších mokřadů přímo naproti dnešnímu Divadlu pod Palmovkou. Židovská komunita byla na svou dobu poměrně početná a záhy získala na vrchnosti i značná privilegia – mj. vlastní samosprávu. Do doby vzniku zdejšího židovského osídlení spadá také jedna z verzí světoznámého příběhu o Golemovi, kterého rabbi Löw prý uhnětl na libeňském břehu z tamní hlíny...

Šlechtičtí majitelé se v Libni střídali až do roku 1662, kdy se majitelem panství stalo Staré Město pražské. Zdejší zámek se poté stal letní rezidencí pražských primátorů a později hostil řadu panovníků a jejich hostů jakožto rezidence habsburských císařů a jejich rodin při návštěvách Prahy. V okolí Libně tehdy vzniklo několik usedlostí, vinic a sadů, které bývaly oblíbenými místy pro letní pobyty Pražanů i častým cílem jejich jednodenních výletů.

V devatenáctém století však nastal bouřlivý rozvoj, když zde kvůli výhodné poloze na dosah metropole a přitom na dosud volných prostranstvích vyrostly rozsáhlé průmyslové podniky: působila zde mj. strojírna, slévárna, dva pivovary, lihovar, továrna na výrobu cementových trubek a také několik podniků textilních a kožedělných i říční přístav s překladištěm (později opravnou lodí a loděnicí) a řada dalších průmyslových provozů. Prudký rozvoj Libně, díky němuž se za pouhých 25 let zvýšil počet obyvatel o více než dvanáct tisíc, proměnil někdejší malé městečko na březích Vltavy a Rokytky v pulzující průmyslové předměstí Prahy. V roce 1896 začala do Libně z centra metropole pravidelně jezdit tramvaj, čehož využili zdejší divadelní podnikatelé provozující divadelní a hudební produkce v někdejším zájezdním hostinci U Deuschů (zárodek dnešního Divadla pod Palmovkou). Součástí Prahy je Libeň od roku 1901.

Tovární a průmyslové provozy, spolu se čtvrtěmi činžovních domů a malých dělnických domků, krámků a hospůdek rozestých v mimořádně členité krajině, nechaly vzniknout čtvrti s nezaměnitelným geniem loci zabydleným nevšedními obyvateli a jejich neméně nevšedními osudy. Dodnes je tato podoba Libně zvěčněná např. v prózách Bohumila Hrabala, který zde v těsném sousedství Divadla pod Palmovkou prožil svá autorsky nejšťastnější léta. V šedesátých a osmdesátých letech minulého století však prošla Libeň rozsáhlou asanací, během které zmizela významná část starých domů, ulic a zákoutí. Některá pozoruhodná místa však odolala...

1. Divadlo pod Palmovkou

Zenklova 34, Praha 8

Na místě dnešní budovy Divadla pod Palmovkou se původně nacházel zájezdní hostinec U Deuschů, ve kterém se již od počátku devatenáctého století konaly hudební a divadelní produkce. Hostinec na rušné silnici, která se postupně stávala hlavní městskou třídou, prosperoval a zdejší představení se těšila značnému zájmu – také proto, že byla hrána v češtině. V osmdesátých letech devatenáctého století vznikla na dvoře hostince (později přeměněného na hotel) dřevěná divadelní aréna, která byla záhy přestavěna do podoby kamenného sálu. Ten byl několikrát dále přestavován – jeho současná podoba je z roku 1907 a představuje krásnou ukázkou secese s četnými původními architektonickými prvky. Za zmínku stojí, že v tehdy nově postaveném sále byla uvedena Lehárova opereta *Veselá vdova* poprvé po své vídeňské světové premiéře. Divadelnímu podnikání se ale v Libni příliš nedařilo a pokusy o stálé profesionální divadlo zde opakovaně zkrachovaly. Ve dvacátých letech získala hotel s divadelním sálem Československá sociálně demokratická strana dělnická, která zde zřídila Lidový dům a Biograf Svěpomoc. Za druhé světové války sloužil divadelní sál jako skladiště nevojenského materiálu pro wehrmacht. V padesátých letech minulého století získalo objekt tehdejší Městské a oblastní divadlo (dnes Divadlo pod Palmovkou), jež zde působí dodnes. Průčelí budovy je výsledkem řady přestaveb a rekonstrukcí, které ji z původní silně zdobené romantizující podoby proměnily v minimalisticky působící budovu. Rozsáhlá rekonstrukce proběhla po katastrofálních povodních v roce 2002, kdy bylo přizemí budovy včetně divadelního sálu zaplaveno vodou do výšky více než dvou metrů. Poslední rozsáhlá rekonstrukce divadelní budovy proběhla v roce 2014. Tehdy byla kromě interiérů také nově upravena fasáda průčelí v přízemní části.

3. Nejstarší betonový most v českých zemích

Zenklova ulice, Praha 8 – most vede přes říčku Rokytku u Elsnicova náměstí

Nejstarší silniční most z ručně dusaného betonu byl v Čechách postaven v roce 1896 podle projektu architekta Antonína Lose. Rozpětí mostu vedoucího přes říčku Rokytku je 13,3 metru, vzepětí 2,75 metru a tloušťka betonu 0,95 metru. Z betonu je i zábradlí mostu. Od roku 1896 po mostě jezdí vedle silniční dopravy také tramvaje. V roce 1945 došlo k zakrytí části koryta říčky Rokytky směrem k Vltavě (tak vznikl střed dnešního Elsnicova náměstí), takže původní mostní oblouk je viditelný pouze z jedné strany. Most, který dodnes slouží nepřetržitě svému účelu, byl v roce 2018 rekonstruován.

4., 5. Židovská čtvrť a židovský hřbitov v Libni

Koželužská ulice (fragment židovské čtvrti) a Libeňský most naproti zastávce tramvaji Palmovka (židovský hřbitov)

Nejstarší zpráva o židovském osídlení Libně je z roku 1561, kdy bylo libeňské židovské město druhým největším pražským židovským osídlením a těšilo se značné prestiži. V šestnáctém století dokonce žilo v Libni víc Židů než křesťanů – a poté, když v osmnáctém století císařovna Marie Terezie vypověděla Židy z Prahy a zdejší komunita dosáhla svého vrcholu, zde žilo 766 židovských obyvatel. Jádrem židovského ghetta se nacházelo přímo naproti dnešnímu Divadlu pod Palmovkou v dnešní Koželužské ulici. Z druhé strany jej téměř omývaly vody jednoho z ramen Vltavy, která do židovského města i Libně často přinášela povodně (proto měly některé domy ghetta vstup do obytných prostor až v prvním patře). Během druhé světové války byla libeňská židovská komunita téměř úplně vyvražděna nacisty – jedním z nemnoha přeživších byl i světoznámý spisovatel a libeňský rodák Arnošt Lustig. Nedaleko ghetta byl také židovský hřbitov (5) založený na konci šestnáctého století. Hřbitov, na kterém se přestalo pohřbívat v roce 1892, byl postupně zmenšován – nejprve v roce 1875 kvůli stavbě nádraží, poté ve dvacátých letech minulého století kvůli stavbě mostu. Definitivně zničen byl v rámci „okrašlovací“ akce v letech 1964–1965, kdy byla jeho zbývající (a nejceněnější) část bezdůvodně zasypana suti a zeminou. Ani z libeňského židovského města dnes bohužel mnoho nezbylo – většina budov byla zničena během necitlivé asanace v padesátých a šedesátých letech minulého století, dovršené v letech devadesátých. Dnes na místě židovského ghetta stojí rozlehlé kancelářské budovy a někdejší židovské město připomíná již pouze pár posledních domků v sousedství restaurace „U Horkých“.

2. Libeňský zámek

Zenklova 1/35, Praha 8

Zámek vznikl na skalnatém výběžku obtékaném Vltavou a Rokytkou koncem šestnáctého století na místě starší středověké tvrze. Byl několikrát výrazně přestavován a upravován – jeho dnešní podoba je převážně v rokokovém stylu a vznikla při přestavbě ve druhé polovině osmnáctého století. V roce 1608 hostil libeňský zámek císař Rudolf II. a jeho bratra Matyáše, kteří zde uzavřeli tzv. libeňský mír (rozděloval vládu nad habsburskými územími mezi oba bratry tak, že Rudolf si měl podržet Čechy, Lužici a Slezsko a Matyáš měl vládnout Moravě, Uhrám a Rakousku; Matyášovi dohoda navíc zaručovala následnictví na českém i císařském trůně). Poté, když zámek získalo Staré Město pražské, byl letní rezidencí pražských primátorů a později i císařské rodiny při jejich návštěvách Prahy. Dnes v zámku sídlí Úřad městské části Prahy 8 a konají se zde kulturní akce, při nichž je možné navštívit i bohatě zdobený interiér s překrásnými malbami či architektonicky cennou zámeckou kaplí.

6. Synagoga na Palmovce

Ludmilina 601/4, Praha 8

Původní libeňská synagoga, zvaná stará, se nacházela v jádru židovského ghetta. Po zrušení diskriminačních nařízení, zakazujících Židům život mimo jejich ghetta, však byla vybudována synagoga nová, tentokrát na prestižním místě přímo u hlavní libeňské ulice, tehdy zvané Primátorská třída (dnešní Zenklova ulice). Základní kámen k takzvané Nové synagoze, dnes spíše známé jako synagoga na Palmovce, byl položen v roce 1846 za přítomnosti arcivévodů Štěpána. Synagoga byla postavena v novorománském slohu přecházejícím do orientálních poloh. Původní fasáda měla výraznou štukovou výzdobu, která se však dodnes dochovala pouze ve značně ochuzené podobě. Původně bohatě zdobený interiér svatyně má imponantní bazilikální podobu vysokého trojlodí s postranními galeriemi umístěnými vždy na pěti pilířích. Synagoga značně utrpěla devastací za války i během komunistického režimu, kdy byla využívána pro různé účely. Dnes je spravována Sdružením Serpens, které ji zpřístupňuje veřejnosti, pořádá zde koncerty, divadelní představení a výstavy. Synagoga je ponechána ve stavu, v jakém se do dnešních dnů dochovala, jako výmluvné memento uplynulých dob.

8. Kubistický Libeňský most

Libeňský most, Praha 8

Libeňský most je patnáctým pražským mostem po proudu řeky Vltavy a bývá považován za jeden z architektonických skvostů meziválečné architektury. Byl postaven v roce 1928 podle plánů architektů Františka Mencla a Pavla Janáka a je někdy uváděn jako jediný kubistický most na světě. Pozoruhodný je také fakt, že se ve skutečnosti nejedná o jeden most, ale o komplikovanou soustavu celkem šesti mostů různé kvality a provedení. Nejcenější je bezesporu část mostu vedoucí přes řeku Vltavu, která je pojednána zcela netradičním a velmi působivým způsobem skvěle shrnujícím moderní estetické cítění meziválečné éry. V současné době je však most vlivem dlouhodobě zanedbávané údržby, nekvalitní výstavby a přílišného zatížení automobilovou a tramvajovou dopravou v havarijním stavu. Další osud této cenné technické i architektonické památky, která představuje jeden ze symbolů čtvrti, jež spojuje, je zatím nejasný. Rada hl. m. Prahy v roce 2018 sice rozhodla o demolici mostu a jeho nahrazení novostavbou, proti tomu se však zvedla vlna odporu občanů i některých odborníků...

7. Stará Libeň v ulici Na Hrázi a někdejší dům Bohumila Hrabala

Na Hrázi, Praha 8

V těsném sousedství Divadla pod Palmovkou, v blízkosti jeho zaměstnaneckého vstupu, se v ulici Na Hrázi 326/24 nacházel malý domek, jehož přízemní byt ve dvoře (bývalou kovářskou dílnu) si v roce 1950 najal pozdější světoznámý spisovatel a jeden z nejčtenějších českých autorů vůbec Bohumil Hrabal. V domě v ulici Na Hrázi (o které ve svých dílech psával jako o ulici „Na hrázi věčnosti“) Hrabal vytvořil nejen svá první díla, ale také řadu svých děl nejlepších a nejznámějších. K obývání nepřilíživě vhodných prostorů Hrabalova suterénního obydlí, které však spisovatel inspiroval se v surrealismu vyhovovaly pro svou netypičnost a dekadentní atmosféru, se staly také místem setkávání Hrabalových přátel – mj. Egona Bondyho. Dům Na Hrázi, který byl zvětšen v několika Hrabalových prázácích, podobně jako jeho okolí a celá Libeň, měl také nespornou výhodu v tom, že téměř sousedil s Hrabalovým zaměstnáním, které opustil těsně před tím, než se mu podařilo prosadit se jako spisovatel – v letech 1959 až 1961 totiž pracoval jako kulisák v Divadle S. K. Neumanna (dnes Divadlo pod Palmovkou) a hrál zde také několik menších rolí – své vzpomínky na tuto dobu zpracoval v povídkách *Pražské jesličky*. V roce 1973 musel Hrabal milovaný byt v ulici Na Hrázi kvůli jeho nevyhovujícímu stavu opustit. Dům č. p. 326/24 byl spolu s celou jednou stranou ulice zbourán na jaře 1988 kvůli výstavbě metra a hlavně naddimenzovaného autobusového nádraží, které však nebylo v plánovaném rozsahu nikdy využito. Naproti zaměstnaneckému vstupu do Divadla pod Palmovkou dnes stojí pamětní kámen, jenž se měl stát základním kamenem hrabalovského centra, a opodál i Hrabalova zeď – dílo akademické malířky Tatiany Svatošové, která na zeď umístila řadu hrabalovských citátů, velký Hrabalův portrét a také několik autentických artefaktů z domu č. p. 326/24.

9. Pomník operace Anthropoid – místo atentátu na R. Heydricha

Zenklova ulice, u tramvajové zastávky Vychovatelna

Místo, kde byl dne 27. 5. 1942 proveden úspěšný atentát na jednoho z nejvlivnějších nacistických prominentů a strůjce židovského holocaustu, zastupujícího říšského protektora a šéfa říšské policie Reinharda Heydricha. Atentát na Hitlerova oblíbence provedli českoslovenští výsadkáři Jozef Gabčík a Jan Kubiš vycvičení ve Velké Británii a vyslaní na území nacisty okupovaného Československa československou exilovou vládou v rámci operace Anthropoid. Atentát byl proveden v ostré libeňské zatáčce, po které jel Heydrich v otevřeném autě ze svého venkovského sídla na zámku v Panenských Břežanech na Pražský hrad asi v 10:32–10:35 hodin. Exploze speciálně upraveného protitankového granátu zranila Heydricha na obličej a hrudníku a poškodila mu i plíce a slezinu. Kubiš s Gabčíkem z místa uprhli (dámské kolo, které na útěku použil během atentátu zraněný Kubiš, bylo odloženo u tehdejší prodejny Baťa – dnešní drogerie Teta – v sousedství dnešního Divadla pod Palmovkou a později bohužel pomohlo nalézt stopu k parašutistům). Heydrich zemřel na následky zranění 4. 6. 1942 v nemocnici Na Bulovce nedaleko místa atentátu. Následný nacistický teror provázející vyšetřování atentátu postupně vedl k odhalení parašutistů, kteří se spolu s dalšími československými výsadkáři ukrývali v kryptě pražského kostela sv. Cyrila a Metoděje. Dne 18. 6. 1942 kostel obklíčilo téměř 800 německých vojáků, jimž však dokázalo pouhých 7 parašutistů odolávat po neuvěřitelných sedm hodin. Poté, co jim došla munice, spáchali do té doby přeživší výsadkáři sebevraždu. Odvěta nacistů za tzv. heydrichiády vedla k uvěznění a smrti tisíců českých obětí a také k vypálení a vyvraždění obcí Lidice a Ležáky. Na místě atentátu na Heydricha, který je řazen mezi vůbec nejúspěšnější akce protinacistického odboje (a zároveň byl atentátem směřovaným na nejvýše postaveného nacistického pohlavára), stojí od roku 2009 pomník operace Anthropoid. Události atentátu na Heydricha se staly námětem několika úspěšných filmů a řady knih.

Kateřina Tučková ŽÍTKOVSKÉ BOHYNĚ

PODLEHNI
PALMOVCE

DIVADLO
POD PALMOVKOU

Nová divadelní adaptace románu o závisti,
pomstě a minulosti, před kterou nelze uniknout

PP

Režie: Michal Lang
Hrají: Tereza Dočkalová, Lada Jelínková, Ivana Wojtylová, Hana Seidlová,
Marie Málková, Milan Mikulčík, Jakub Albrecht, Vendula Fialová a další

WWW.PODPALMOVKOU.CZ